72de Beretning

fra

den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles

Laboratorium for landøkonomiske Forsøg.

Fodringsforsøg med Heste.

Udgivet af den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles
Laboratorium for landøkonomiske Forsøg.

København.
I Kommission hos Aug. Bang.
Trykt hos J. H. Schultz A/S.
1910.

Hermed udsendes en Beretning om 3 forskellige Fodringsforsøg med Heste, nemlig Sammenligning mellem Korn og Majs, mellem Korn og Roer og mellem helt Straafoder og Hakkelse i Hestenes Foder.

Forsøgene er udførte efter Opfordring fra de samvirkende jydske Hesteavlsforeninger, som tillige har skaffet Laboratoriet Tilladelse til at faa Forsøgene udført paa de Gaarde, hvor de har haft Husly, samt har udpeget for os de Dyr, der formentlig maatte egne sig bedst for Forsøgene.

Majsforsøget blev udført 1901—02 paa Serritslevgaard (Godsejer *Brodersen)*, Roeforsøget i 1903—04 dels paa Serritslevgaard og dels paa Vilhelmsborg (Lensbaron *Gyldenkrone)*, og Forsøget med Halm-Hakkelse i 1909—10 paa Gaardene Aakjær (Hofjægermester *Neergaard)* og Langholt (Godsejer *Ahlman-Lorentzen)*. Laboratoriet beder herved disse Herrer Forsøgsværter modtage dets Tak, dels fordi de saa beredvilligt har stillet deres Hestebesætninger til Raadighed for Forsøgene, og dels for den Interesse og Støtte, de iøvrigt har vist disse.

De kemiske Analyser er udførte i Laboratoriet af Assistenterne *I. H. Borre* og *A. V. Krarup*. Forsøgene paa Gaardene er hvad Majs- og Roeforsøget angaar ledet af Overassistent *H. P. Lunde*, og for Halm—Hakkelseforsøgets Vedkommende af Assistent *R. P. Gommesen*. Sidstnævnte har tillige udarbejdet det Afsnit af nærværende Beretning, som handler om Halm—Hakkelseforsøget, medens Undertegnede har udarbejdet de øvrige Afsnit.

Selve Forsøgsresultaterne er for længst ad anden Vej enkeltvis bragte til rette Vedkommendes Kundskab; men først nu har Laboratoriet fundet Anledning til at fremsætte dem samlede for Offentligheden.

Forsøgslaboratoriet, København i November 1910.

N. O. Hofman-Bang.

A. Sammenligning mellem Havre og Majs.

I Tider, hvor Prisen paa Majs er mindre end Prisen paa Havre, hvilket for nogle Aar siden var ret almindeligt, vilde Landmændene ofte kunne se deres Fordel ved at erstatte Havre med Majs som Kærnefoder til Hestene. For imidlertid at kunne foretage en hertil svarende Ombytning uden Forstyrrelser maa man kende Majsens Foderværdi i Sammenligning med Havrens.

Det var i Ønsket om at opnaa Kendskab hertil, at de samvirkende jyske Hesteavlsforeninger i 1901 henvendte sig til Forsøgslaboratoriet med Anmodning om ved Forsøg at bidrage til at skaffe Klarhed i dette Spørgsmaal. I en Skrivelse til Laboratoriet herom, fremhæver Foreningen, at vel spiller Fodringen af Heste her i Landet ikke den Rolle som Fodringen af Køer og Svin, men da der i 1901 fandtes ca. 400,000 Heste *) i Danmark, vil det dog have en ikke ringe økonomisk Betydning, om man kunde spare lidt paa hver Hests Foder.

Skønt det her drejede sig om Forsøg af en noget anden Art end dem, Laboratoriet hidtil havde været inde paa, mente det dog at burde efterkomme Opfordringen, og Foreningen skaffede da Laboratoriet Tilladelse til at udføre Forsøgene paa de førnævnte Gaarde, hvorhos den gennem Inspektør *Petersen*, Horsens, var behjælpelig med at udpege de Heste, som egnede sig for Forsøgene.

Forsøgsplan og Arbejdsmaade.

For i de praktiske Forhold, hvorunder Forsøgene blev udførte ude paa Gaardene, at kunne bestemme de forskellige

*) I 1909 var Antallet over 500,000.

Foderstoffers Indflydelse paa Hestenes Trivsel blev der holdt nøje Regnskab med Hestenes Legemsvægt; men for saa vidt muligt at undgaa, at et forskelligt Mave- og Tarmindhold skulde faa for stor Indflydelse, blev Vejningerne altid foretagne paa samme Tid af Dagen, ved nærværende Forsøg en Gang ugentlig, nemlig hver Søndag Formiddag.

Tillige maatte der jo tages Hensyn til Størrelsen af det Arbejde, som Hestene udførte. At maale dette, naar Hestene skulde deltage i det almindelige Arbejde paa Gaarden, lod sig ikke gøre, og vi besluttede derfor ikke at tage Hensyn til Arbejdets absolutte Størrelse, men kun at sørge for, at de Heste, der fik Havre, og de, der fik Majs, kom til saa vidt muligt at udføre det samme Arbejde.

I den Hensigt fordeltes Hestene saaledes, at en havrefodret og en majsfodret Hest kom til at gaa i Spand sammen. Da der undertiden kan være nogen Forskel paa det Arbejde, som den højre Hest i Spandet, »Fjærmerhesten«, og det, den venstre Hest, »Nærmerhesten«, kommer til at udføre, blev det ordnet saaledes, at »Havrehesten« kom til at gaa nærmer i det ene Spand, fjærmer i det andet, og »Majshesten« altsaa henholsdvis fjærmer og nærmer, o. s. v. Endvidere sørgedes der for, saa vidt muligt, at alle Forsøgshestene arbejdede lige længe og udførte samme Slags Arbejde; paa dette Punkt maatte der dog ofte, af Hensyn til Gaardenes Tarv, slaas af paa Fordringerne.

Til Brug ved Forsøgene udtoges af Besætningen 6 kraftige, sunde Heste af jysk Race, der fordeltes i 3 Spand, og for at gøre Holdene saa ensartede som muligt blev der tillige ved Fordelingen taget Hensyn til de enkelte Dyrs Vægt, Alder og Temperament, saaledes at de til Majsfodring og de til Havrefodring bestemte Heste paa Forhaand maatte anses for at være hinanden saa lig, som det under de givne Forhold var muligt at opnaa.

Efter at Spandene var dannede blev alle Dyrene i en Forberedelsestid, som varede 1 Maaned, fodrede ens, og Kærnefoderet var da halvt Korn og halvt Majs. Efter en Overgangstid paa en Uge, i hvilken man lempeligt foretog de planmæssige Ændringer i Kærnefoderets Sammensætning, gik man over til selve Forsøgstiden, der varede $2^1/_2$ Maaned, og i den Tid fik to af Hestene (Nr. 1 og 4) kun Havre, og to andre (Nr. 2 og 3) kun Majs som Kærnefoder,

medens Nr. 6 fik $^2/_3$ Havre og $^1/_3$ Majs, og Nr. 5 fik $^1/_3$ Havre og $^2/_3$ Majs. Efter Forsøgstiden fulgte en Overgangstid paa en Uge, hvor Foderet atter gradvis blev ændret saaledes, at det i Eftertiden, som varede 5 Uger, atter var ens for alle Dyrene.

Under Forsøgene holdt Laboratoriet paa Gaardene en Mand, som ikke havde andet Arbejde end at passe Forsøgene, altsaa veje Foderet og Dyrene, fodre disse og faa opnoteret alt, hvad der vedkom Forsøgene.

Det saaledes indvundne Forsøgsmateriale er samlet og skematisk opstillet i Hovedtabellerne, som findes trykt sidst i Beretningen, og hvoraf de Uddrag er gjorte, som findes i det efterfølgende.

Foderet.

I Tabel I er givet en Oversigt over Hestenes Kærnefoder gennem hele Forsøget.

Tabel I. Oversigt over Hestenes Kærnefoder. Kilogram daglig pr. Dyr.

Fra 10. Oktober 1900 til 15. Marts 1901	1ste Spand				2det Spand				3die Spand			
	Nr. 1		Nr. 2		Nr. 3		Nr. 4		Nr. 5		Nr. 6	
	Havre	Majs	Havre	Majs	Havre	Majs	Havre	Majs	Havre	Majs	Havre	Majs
Forberedelsestid 31 Dage..	4.5	4.5	4.5	4.5	4.5	4.5	4.5	4.5	4.5	4.5	4.5	4.5
Overgangstid 7 — ..	6.2	2.8	2.8	6.2	2.8	6.2	6.2	2.8	3.9	5.1	5.1	3.9
Forsøgstid 77 — ..	6.9	—	—	6.9	—	6.7	6.9	—	2.2	4.5	4.6	2.3
Overgangstid 7 — ..	5.2	0.8	0.8	5.2	0.8	5.2	5.2	0.8	2.1	3.9	3.9	2.1
Eftertid 35 — ..	2.9	2.9	2.9	2.9	2.9	2.9	2.9	2.9	2.9	2.9	2.9	2.9

Tallene i Tabel I angiver i Kilogram, hvor meget hver enkelt Forsøgshest har faaet af Havre eller Majs i Gennemsnit pr. Dag henholdsvis i Forberedelsestid, Forsøgstid og Eftertid samt i de mellem disse liggende Overgangstider. At Foderet har været større i den første Del af Forsøget end i den sidste Del, ligger i, at det Arbejde, Hestene udførte i Forberedelsestiden, var større end det, de udførte senere; og naar Tallene i samme vandrette Linie af Tabel I ikke er lige store, hvor

de planmæssig skulde have været det, saa skyldes dette, at Hestene af forskellige Grunde, særlig midlertidig Sygdom, ikke har ædt saa meget, som de skulde have ædt.

Havren blev givet Hestene knust, Majsen derimod i hel Tilstand, men opblødt ved at have staaet i Støb i 24 Timer. Majsen blev selvfølgelig afvejet til hver Hest i tør Tilstand, før den sattes i Støb.

Kærnefoderet blev blandet sammen med Hakkelsen. Af denne, som var skaaret i almindelig Længde, fik Hestene, hvad de vilde æde. Blev noget levnet i Krybbe eller Mulepose, blev det vejet tilbage og fradraget det oprindelig tilvejede.

I Stalden stod Hestene saaledes bundne op, at de ikke kunde komme til at æde af Strøelsen.

Forsøgsresultaterne.

Før vi gaar over til at drøfte Forsøgsresultaterne, maa vi forudskikke et Par almindelige Bemærkninger om de Svingninger, som Hestenes Legemsvægt har været underkastet, og som ikke alene er afhængige af Foderet, men ogsaa af det Arbejde, Hestene har udført. Da vi nu ikke kendte dette Arbejdes absolutte Størrelse, men kun véd, at det saa vidt overhovedet muligt har været ens for Hestene inden for samme Spand, saa kan Hovedvægten ikke lægges paa, om Hestene er taget til eller taget af i Legemsvægt, men derimod om de to Hold Heste er taget e n s til eller af i Vægt, eller med andre Ord, det er F o r s k e l l e n i de to Holds Vægt og Svingningerne i denne Forskel, der skal lægges Mærke til.

Vejningerne af Hestene blev som alt nævnt foretaget hver Søndag Formiddag, og i Hovedtabel 2 er den ved hver Vejning for hver enkelt Hest fundne Vægt opført i Kilogram. Af Hovedtabel 2 er gjort det Uddrag, som findes i hosstaaende Tabel II, og som angiver Hestenes gennemsnitlige Vægt i Forberedelsestid, Forsøgstid og Eftertid, hvortil saa er udregnet Gennemsnit henholdsvis for de havrefodrede og de majsfodrede Heste.

Betragter vi nu de to Kolonner Gennemsnitstal i Tab. II, finder vi, at de havrefodrede Heste har tabt i Vægt fra Forberedelsestid til Forsøgstid, medens de majsfodrede har taget

Tabel II. Forsøgshestenes Vægt. Kilogram.

	Havre				Majs			
	Nr. 1	Nr. 4	Nr. 6	Gennemsnit	Nr. 2	Nr. 3	Nr. 5	Gennemsnit
Forberedelsestid ...	620.4	565.0	590.7	592.0	549.8	567.5	606.8	574.7
Overgangstid	614.0	563.5	588.0	588.5	540.5	568.5	611.0	573.3
Forsøgstid	626.6	555.7	577.3	586.5	555.8	568.8	615.6	580.1
Overgangstid	621.5	563.5	573.0	586.0	564.0	580.5	614.0	586.2
Eftertid	629.1	561.2	567.5	585.9	566.4	582.4	618.5	589.1

til i Vægt. I Tallene for de enkelte Dyr ses, at det, der her er fundet i Gennemsnitstallene, ogsaa genfindes for hver enkelt Hest med Undtagelse af Nr. 1.

Da nu Havre har været ombyttet med Majs Kilo for Kilo, maa Majsen altsaa herefter antages at have haft en fuldt saa stor Foderværdi som Havren.

Ved et flygtigt Blik paa Tallene for Eftertid kunde disse synes at tale imod denne Slutning. Det ses nemlig, at de havrefodrede Heste er gaaet ca. $^1/_2$ Kilo ned i Vægt fra Forsøgstid til Eftertid, medens de majsfodrede har taget ca. 9 Kilo til, og man skulde jo med den nys gjorte Slutning in mente have ventet det modsatte, eftersom alle Hestene i Eftertid var bragt paa ens Foder, saa at de havrefodrede fik mere, de majsfodrede Heste mindre Majs, end de havde faaet i Forsøgstiden. Men her maa man ikke overse, at Tallene for Eftertid ogsaa er paavirkede af Tallene i Overgangstiden m. m. For nærmere at undersøge de Forandringer i Dyrenes Vægt, som er foregaaet i Løbet af de forskellige Perioder, har vi i Tabel III beregnet Forskellen mellem den første og den sidste Vægt i hver af Perioderne.

Tabel III. Forandringer i Hestenes Legemsvægt i Perioderne.

	Havrefodrede				Majsfodrede			
	Nr. 1	Nr. 4	Nr. 6	Gennemsnit	Nr. 2	Nr. 3	Nr. 5	Gennemsnit
Forberedelsestid ...	÷ 12.5	÷ 1.0	÷ 13.5	÷ 9.0	+ 1.0	÷ 17.5	+ 4.5	÷ 4.0
Forsøgstid	+ 5.0	+ 6.0	÷ 4.5	+ 2.2	+ 17.0	+ 9.5	+ 7.0	+ 11.2
Eftertid	+ 2.5	÷ 30.5	÷ 14.0	÷ 14.0	÷ 18.0	÷ 14.0	÷ 14.5	÷ 15.5

Det fremgaar nu af Tabel III, at begge Holdene gennemsnitlig har taget til i Vægt i Forsøgstiden, og selv om Tallene i Forberedelsestiden, da Holdene havde ens Foder, kunde tyde paa, at Majsholdet gennemsnitlig var mere triveligt — holdt sin Vægt bedre — end Havreholdet, saa er det samme ikke Tilfældet i Eftertiden, hvor de to Hold ogsaa fik ens Foder, men hvor de fulgtes meget nøje ad i Tilvækst.

Resultatet maa altsaa blive det, der tidligere er nævnt, at Majsen Kilo for Kilo har haft en om end kun lidt større Foderværdi end Havren.

Foruden paa Legemsvægten har Havren og Majsen ogsaa øvet Indflydelse paa den Mængde Hakkelse, Hestene har fortæret. Dette vil nærmere fremgaa af Tabel IV.

Tabel IV. Hestene har fortæret Hakkelse.

	Kilogram Hakkelse daglig pr. Hest		
	Havrefodrede	Majsfodrede	Forskel
Forberedelsestid	6.0	5.6	0.4
Forsøgstid	5.9	5.1	0 8
Eftertid	6.2	5.9	0.3

Af Tabel IV fremgaar nu, at de majsfodrede Heste i Forsøgstiden har fortæret ca. $^1/_2$ Kilogram Hakkelse mindre daglig end de havrefodrede. Det er imidlertid ikke berettiget at tilskrive Majsen hele denne Besparelse i Hestenes Hakkelseforbrug, en Del maa tilskrives den Omstændighed, at Havreholdet har haft større Tilbøjelighed overhovedet til at æde Hakkelse end Majsholdet, hvilket ses deraf, at Havreholdet i Forberedelsestid og Eftertid har ædt henholdsvis 0,4 og 0,3 Kilogram mere Hakkelse end Majsholdet. Men da Forskellen i Forsøgstiden er betydelig større, nemlig 0,8 Kilogram, saa maa Majsen virkelig have bevirket en Nedgang i Hestenes Hakkelseforbrug, og denne maa efter Tallene i Tabel IV regnes at have været pr. Hest:

$$0.8 \div \frac{0.4 + 0.3}{2} = 0.45 \text{ Kilogram daglig.}$$

I Tabel V findes en Oversigt over Antallet af Arbejdsdage og Fridage for Forsøgshestene, samt Arten af det udførte Arbejde.

Tabel V. Hestenes Arbejdsydelse.

	Antal Dage ialt	Antal Arbejdsdage							Antal Fridage
		Pløjning	Tærskning	Kørsel af					
				Roer	Gødning	Halm	Brænde	Korn o. l.	
Forberedelsestid	31	9½	2	13	1½	—	—	1	4
Overgangstid	7	3	1	—	—	—	—	½	2½
Forsøgstid	77	9½	23	6	—	4½	3	5½	25½
Overgangstid	7	—	—	1	—	2	3	—	1
Eftertid	35	—	13	3	—	3½	4½	1½	9½
Sum	157	22	39	23	1½	10	10½	8½	42½

Sundhedstilstanden mellem Hestene har været god. Nogle enkelte Koliktilfælde indtraadte af og til, men det skønnedes ikke, at der kunde søges nogen Aarsag hertil i den forskellige Fodring.

B. Sammenligning mellem Korn og Roer.

Efter at det saa vel i Praksis som ved Forsøg havde vist sig, at Roerne var et godt og billigt Foder til Køer og Svin, laa den Tanke jo ikke fjærn at undersøge, om man ikke ogsaa med Fordel kunde anvende Roer som Foder til Heste.

I Foraaret 1903 henvendte de samvirkende jyske Hesteavlsforeninger sig da paany til Laboratoriet med Forespørgsel, om dette vilde udføre nogle Fodringsforsøg denne Gang til Belysning af Roernes Anvendelighed som Foder til Heste, samt finde deres Foderværdi. Denne Forespørgsel var ledsaget af Oplysninger om, at man allerede i Praksis mente at have gjort den Erfaring, at Roerne havde en gavnlig Indflydelse paa Hestenes Fordøjelse.

Laboratoriet gik ind paa Opfordringen, og Hesteavlsforeningernes Forretningsudvalg skaffede Laboratoriet Tilladelse

til at udføre Forsøgene paa Serritslevgaard, hvor de i forrige Afsnit omtalte Forsøg var udførte, samt paa Vilhelmsborg, ligesom Udvalget gennem Statskonsulent *Jensen* og Inspektør *Petersen*, Horsens, udpegede de Heste, der egnede sig til Forsøget. Dette paabegyndtes samme Efteraar.

Forsøgsplanen

gik i Korthed ud paa at prøve, hvorvidt 1 Kg. Roetørstof (Barres eller Kaalrabi) kunde erstatte 1 Kg. Havre i Hestenes Foder, og ligesom ved Majsforsøget skulde Hestene ogsaa her vejes, for at man af Variationerne i deres Legemsvægt kunde faa en Rettesnor for, om det valgte Erstatningstal 1 Del Havre = 1 Del Roetørstof var rigtigt eller ej.

For da at holde Arbejdsydelsen saa vidt muligt ens for de to Hold Heste, blev der taget de samme Forholdsregler ved Fordelingen af Hestene, som fandt Sted ved Majsforsøget; og ligesom dér en havrefodret og en majsfodret Hest kom til at gaa i Spand sammen, blev ved disse Forsøg en havrefodret og en roefodret Hest sat i samme Spand. Paa Serritslevgaard blev der dannet 3 og paa Vilhelmsborg 4 Spand.

Foderet.

Havren blev givet i valset Tilstand, Hakkelsen var skaaret i almindelig Længde, og Roerne blev skaaret i Snitter, som strøedes oven paa Hakkelsen. Paa Serritslevgaard blev anvendt Barresroer, paa Vilhelmsborg Kaalrabi.

I den ret lange Forberedelsestid paa 6 Uger vænnedes Hestene lidt efter lidt til at æde Roerne. Paa enkelte Undtagelser nær var de villige nok hertil, men de syntes dog hellere at ville æde Kaalrabi end Runkelroer. De enkelte Heste, som havde vist sig mindre tilbøjelige til at æde Roerne, blev forlods sat paa Kornholdene.

Efter at Hestene i Forberedelsestiden havde staaet paa samme Foder, og alle Hestene i denne Tid havde faaet Roer i omtrent samme Mængde, gennemførtes i den paafølgende Overgangstid de planmæssige Ændringer i Foderet, hvilke bestod deri, at der for de kærnefodrede Heste blev trukket Roer fra og lagt Havre til, for de roefodrede Heste omvendt.

I Forsøgstiden, som varede 10 Uger, blev forsøgt at komme saa højt med Roefoderet som muligt. Uden at det skal siges, at der ikke kunde have været anvendt større Roemængder, beløb disse sig dog paa Serritslevgaard til $12^1/_2$ Kilogram daglig for to af Roehestene, medens den tredje ikke gerne vilde tage mere end 10 Kilogram, og paa Vilhelmsborg til 15 Kilo daglig for to af Roehestene, hvorimod det for de andre to kneb at komme op til $12^1/_2$ Kilo.

Efter en Overgangstid mere, i hvilken Foderet gradvis blev gjort ens for alle Hestene, fulgte en Eftertid paa 4 Uger, i hvilken de stod paa ens Foder.

De Ombytninger, som fandt Sted mellem Havre og Roer, bestod i, at 1 Kg. Havre blev erstattet af 1 Kg. Roetørstof. Roerne blev analyserede 3 Gange i Løbet af Forsøgstiden; Analyseringsresultaterne findes i Hovedtabellerne. I Gennemsnit indeholdt Barres 12,78 og Kaalrabi 13,14 pCt. Tørstof, og der skulde altsaa i Gennemsnit bruges henholdsvis 7,8 og 7,6 Kg. Roer til Erstatning for 1 Kg. Havre.

Hvad hele Foderets Størrelse angaar, da blev denne forandret for Forsøgshestene paa samme Maade, som det under Hensyntagen til Arbejdets Størrelse skete for Gaardens øvrige Heste. Under saadanne Foderforandringer, og især naar Kornfoderet blev forøget, og ligeledes naar der indtraf Sygdom, kunde det knibe med at faa Hestene til at æde Roerne op. De Fejl, der saaledes indløb, vil i Enkelthederne fremgaa af Hovedtabellerne ved at sammenligne Forskellen i den af to Makkere fortærede Havremængde med den Roetørstofmængde, som den ene af de to Heste har fortæret. Det vil da i alle Tilfælde vise sig, at de her nævnte Fejl er ganske ubetydelige, naar undtages ét Tilfælde, nemlig Hest Nr. 3 paa Vilhelmsborg i 7de Forsøgsperiode, men da var Hesten syg i nogle Dage.

I Tabel VI er fra Hovedtabellerne givet en Oversigt over Foderet paa Serritslevgaard, og i Tabel VII en lignende Oversigt for Vilhelmsborg.

Til disse to Tabeller skal bemærkes, at naar Tallene for fortærede Roer i Forberedelsestiden er saa forskellige inden for samme Gaard, ligger dette i, at det ikke var lige let at faa de forskellige Heste til at æde Roerne; men som

Tabel VI. Kilogram Foder daglig til 1 Hest. Serritslevgaard.

	Havrefoder						Roefoder					
	Nr. 1		Nr. 3		Nr. 6		Nr. 2		Nr. 4		Nr. 5	
	Korn	Roer	Korn	Roer	Korn	Roer	Korn	Roer	Korn	Roer	Korn	Roer
Forberedelsestid	7.2	6.7	7.2	6.7	7.5	5.4	7.2	6.7	7.2	6.7	7.2	6.7
Overgangstid	7.5	2.1	7.5	2.1	7.8	0.2	6.6	10.0	6.6	10.0	6.6	10.0
Forsøgstid	6.7	—	6.7	—	6.7	—	5.4	10.5	5.2	12.1	5.2	12.1
Overgangstid	7.4	4.9	7.4	4.9	7.4	4.9	7.1	7.4	7.1	7.4	7.1	7.4
Eftertid	6.4	5.8	6.4	5.8	6.4	5.8	6.4	5.8	6.4	5.8	6.4	5.8

Tabel VII. Kilogram Foder daglig til 1 Hest. Vilhelmsborg.

	Havrefodrede								Roefodrede							
	Nr. 2		Nr. 4		Nr. 5		Nr. 8		Nr. 1		Nr. 3		Nr. 6		Nr. 7	
	Korn	Roer	Korn	Roer	Korn	Roer	Korn	Roer	Korn	Roer	Korn	Roer	Korn	Roer	Korn	Roer
Forberedelses-tid	8.5	7.6	8.5	5.0	8.1	7.7	8.5	6.0	8.5	7.9	8.3	7.6	8.5	8.1	8.5	7.0
Overgangstid	8.3	1.9	8.3	1.7	7.4	2.8	8.3	1.9	7.7	10.0	7.1	9.3	7.7	10.0	7.7	9.5
Forsøgstid	8.2	—	8.2	—	8.2	—	8.2	—	6.4	13.6	6.6	11.3	6.4	13.7	6.6	11.6
Overgangstid	7.7	2.4	7.8	2.4	7.8	2.4	7.8	2.4	6.6	10.6	6.8	9.8	6.7	10.6	6.8	9.8
Eftertid	7.5	6.0	8.3	6.0	7.7	6.0	8.3	6.0	7.0	5.6	8.3	5.2	7.9	5.9	8.3	6.0

alt nævnt blev i Forsøgstiden de Heste, der havde vist mest Ulyst til Roefoderet, sat paa Kornholdene. At Tallene for fortærede Roer i Forsøgstiden paa Vilhelmsborg er mindre for Nr. 3 og Nr. 7 end for Nr. 1 og Nr. 6, ligger i, at Nr. 3 som før nævnt en Tid var syg, og Nr. 7 pludselig nægtede at æde det store Roefoder, hvorfor den blev sat til en mindre Roemængde end planlagt. Ligeledes. kneb det paa Serritslevgaard for Nr. 2 at æde lige saa mange Roer som de andre to Heste paa Roeholdet.

Med Hensyn til, hvor stor en Mængde Havre der blev erstattet med Roer, ses af Tab. VI, at paa Serritslevgaard fik de kornfodrede Heste daglig 6,7 Kg. Korn i Forsøgstiden, men de roefodrede kun 5,2 à 5,4 Kg., saa at altsaa 1,3 à 1,5 Kg. Havre daglig blev erstattet med 10,5 à 12,1 Kg. Roer, idet der som før nævnt gik i Gennemsnit 7,8 Kg. Barres til 1 Kg. Tørstof.

Paa Vilhelmsborg, Tabel VII, hvor Foderet i det hele var større end paa Serritslevgaard, blev ogsaa en større Kornmængde erstattet med Roer, idet de kornfodrede Heste her fik 8,1 à 8,2 Kg. Havre daglig, medens de roefodrede kun fik 6,3 à 6,7 Kg., saa at altsaa 1,5 à 1,8 Kg. Havre daglig blev erstattet med 11,3 à 13,7 Kg. Kaalrabi, idet der her gik i Gennemsnit 7,6 Kg. Roer til 1 Kg. Tørstof.

Af Hakkelse fik Hestene saa meget, som de vilde æde, idet man søgte at afpasse Hakkelsemængden efter deres Ædelyst. Ved de derved nødvendiggjorte Ændringer i Hakkelsemængden gjaldt det dog om at gaa frem med Varsomhed; thi da Foderet paa Grund af de ret anselige Roemængder blev temmelig omfangsrigt, kunde det undertiden knibe for Hestene at faa Tid til at æde op, og der maatte altsaa passes paa ikke at forveksle Mangel paa Tid med Mangel paa Ædelyst. Det siger sig selv, at hvad der blev levnet af Foder, hvad enten det var Havre, Roer eller Hakkelse, blev vejet tilbage og fradraget det oprindelig tilvejede Foder.

Arbejdsydelsen

fremgaar af Tabel VIII og IX, som viser Antallet af Arbejdsdage og Fridage paa de to Gaarde gennem Forberedelsestid, Forsøgstid og Eftertid, samt dernæst hvor mange Dage der medgik til hvert af de opførte Arbejder.

Tabel VIII. Arbejdsydelsen paa Serritslevgaard.

	Antal Dage ialt	Antal Arbejdsdage ved								Fridage
		Pløjning	Tærskning	Kørsel af						
				Roer	Gødning	Halm	Brænde m. m.	Korn o. l.	Forskelligt	
Forberedelsestid....	42	16½	4	2½	9½	—	—	1	—	8½
Overgangstid.....	14	3½	2	2	—	½	—	—	—	6
Forsøgstid.....	70	—	15½	7	5	—	7	—	10½	25
Overgangstid.....	7	—	3½	2	—	—	—	—	½	1
Eftertid.....	25	1	8½	2½	1	1½	1	½	2	7
I alt...	158	21	33½	16	15½	2	8	1½	13	47½

Tabel IX. Arbejdsydelsen paa Vilhelmsborg.

	Antal Dage ialt	Antal Arbejdsdage ved								Fridage
		Pløjning	Tærskning	Kørsel af						
				Roer	Gødning	Halm	Brænde m. m.	Korn. o. l.	Tang	
Forberedelsestid....	45	15½	—	8½	1½	2	—	1½	2½	13½
Overgangstid.....	14	3	—	½	—	—	—	1	—	9½
Forsøgstid.....	70	4½	—	12½	7	1½	6½	2½	½	35
Overgangstid.....	7	—	—	—	—	—	2	—	—	5
Eftertid.....	25	—	—	1	4	—	5½	1	—	13½
I alt...	161	23	—	22½	12½	3½	14	6	3	76½

Som det ses af Tabel VIII og IX, har Hestene paa Vilhelmsborg, hvor de ikke anvendtes til Tærskning, haft flere Fridage end Hestene paa Serritslevgaard, men paa den anden Side synes Arbejdet paa Vilhelmsborg at have faldet haardere end paa Serritslevgaard, idet Bemærkningerne, som i Forsøgsprotokollerne blev noterede om Hestenes Kondition, som Regel gaar ud paa, at Hestene paa Serritslevgaard blev »lidt varme« under Arbejdet, medens de paa Vilhelmsborg blev »meget varme«.

Forsøgsresultaterne.

Da det ved Forsøgene med Havre—Majs i forrige Afsnit havde vist sig, at Vejning af Forsøgshestene en Gang om Ugen var vel lidt, blev ved de her omhandlede Forsøg Hestene vejet hver Dag, nemlig naar de kom fra Arbejde om Middagen, og lige før de blev vandede. I Hovedtabellerne Nr. 6 og 7 er for hver Hest opført et Tal for hver Uge, hvilket er fremkommet ved at udregne Gennemsnit af alle de i Ugens Løb foretagne Vejninger. Af disse Hovedtabeller er gjort de Uddrag, som findes i de følgende Teksttabeller.

Før vi imidlertid drøfter henholdsvis Havre- og Roefoderets Indflydelse paa Hestenes Vægt, vil vi undersøge, hvilken Indflydelse Ombytningen af Korn og Roer muligvis har haft paa den Mængde Hakkelse, Hestene har ædt. Dette belyses i

Tabellerne X og XI, henholdsvis for Serritslevgaard og Vilhelmsborg.

Tabel X. Hestene har fortæret Hakkelse. Serritslevgaard.

	Kilogram Hakkelse daglig pr. Hest							
	Havrefodrede				Roefodrede			
	Nr. 1	Nr. 3	Nr. 6	Gennemsnit	Nr. 2	Nr. 4	Nr. 5	Gennemsnit
Forberedelsestid	6.5	6.9	6.9	6.8	5.8	8.5	8.9	7.7
Overgangstid	7.1	7.3	9.4	7.9	6.2	9.8	9.9	8.6
Forsøgstid	6.5	7.0	8.2	7.2	5.8	8.9	8.8	7.8
Overgangstid	7.1	7.3	8 0	7.5	5.7	9.5	8.9	8.0
Eftertid	6.8	7.2	8.5	7.5	5.3	9.4	8.8	78.

Tabel XI. Hestene har fortæret Hakkelse. Vilhelmsborg.

	Kilogram Hakkelse daglig pr. Hest									
	Havrefodrede					Roefodrede				
	Nr. 2	Nr. 4	Nr. 5	Nr. 8	Gennemsnit	Nr. 1	Nr. 3	Nr. 6	Nr. 7	Gennemsnit
Forberedelsestid	3.9	3.7	4.0	5.2	4.2	6.1	5.0	5.8	4.6	5.4
Overgangstid	3.9	4.7	4.0	5.8	4.6	5.9	5.2	6.6	4.7	5.6
Forsøgstid	4.6	4.7	4.3	5.7	4.8	5.8	5.3	6.5	3.9	5.4
Overgangstid	4.5	4.1	4.0	6.8	4.8	5.8	6.0	6.7	4.2	5.7
Eftertid	4.8	4.1	3.7	6.0	4.7	4.7	5.6	6.6	4.3	5.2

Tager man i Tabel X og XI Tallene for F o r s ø g s - t i d e n, saaledes som de umiddelbart frembyder sig, saa haves for Hestenes F o r b r u g a f H a k k e l s e:

i Forsøgstid:	Havrefodrede:	Roefodrede:
paa Serritslevgaard	7,2 Kg.	7,8 Kg. daglig pr. Hest,
- Vilhelmsborg	4,8 -	5,4 - — —

Heraf kunde det se ud, som om Roefodringen havde bevirket, at Hestene aad mere Hakkelse.

Tager man imidlertid Tallene fra Forberedelsestiden, da Holdene fik ens Foder, med i Betragtning, saa viser det sig, at Forskellen i Hakkelseforbruget her er endnu større, idet der haves:

i Forberedelsestid:	Havrefodrede:	Roefodrede:
paa Serritslevgaard	6,8 Kg.	7,7 Kg. daglig pr. Hest,
- Vilhelmsborg	4,1 -	5,1 - — —

Det maa altsaa betragtes som en Tilfældighed, at de Heste, der vilde fortære megen Hakkelse, fortrinsvis er komne paa Roeholdet. Sagen er jo den, at Antallet af Dyr pr. Hold er saa lille, at Uregelmæssigheder hos de enkelte Dyr faar forholdsvis stor Indflydelse. Som det forøvrigt ses af Tallene i Tabel X og XI, er det ikke alle de roefodrede Heste, der har ædt mere Halm end deres Makkere blandt de havrefodrede; paa hver Gaard findes én Hest, om hvilken det modsatte gælder, nemlig Nr. 2 paa Serritslevgaard og Nr. 7 paa Vilhelmsborg. Forskellen i Gennemsnitstallene for de to Hold er da heller ikke større, end at en Ombytning af blot én Hest paa hvert af Holdene kunde bringe Forskellen til at forsvinde.

Men naar altsaa Roeholdets naturlige Merforbrug af Hakkelse i Forberedelsestiden er bleven formindsket i Forsøgstiden, saa maa Tallene rettelig ses saaledes, at Roefoderet har bevirket en lille Besparelse i Hakkelse.

I Eftertiden, da Holdene atter fik ens Foder, er Halmforbruget bleven ens for de to Hold paa Serritslevgaard, medens paa Vilhelmsborg Forskellen er den samme i Eftertiden som i Forsøgstiden.

I Tabel XII og XIII findes Oversigten over Forsøgshestenes Legemsvægt i Forberedelsestid, Forsøgstid og Eftertid.

Tallene i Tabel XII og XIII viser, at Hestene gennemgaaende er taget til i Legemsvægt fra Forberedelsestid til Forsøgstid, men at de roefodrede Heste er taget mere til end de kornfodrede. Fra Forsøgstid til Eftertid er de kornfodrede derimod taget mere til end de roefodrede, som endog paa den ene Gaard er taget af.

Tabel XII. Forsøgshestenes Vægt i Kilogram. Serritslevgaard.

	Havrefodrede				Roefodrede			
	Nr. 1	Nr. 3	Nr. 6	Gennemsnit	Nr. 2	Nr. 4	Nr. 5	Gennemsnit
Forberedelsestid	591	550	581	574	553	560	546	553
Forsøgstid	590	557	594	580	562	574	561	566
Eftertid	596	561	589	582	562	565	558	562

Tabel XIII. Forsøgshestenes Vægt i Kilogram. Vilhelmsborg.

	Havrefodrede					Roefodrede				
	Nr. 2	Nr. 4	Nr. 5	Nr. 8	Gennemsnit	Nr. 1	Nr. 3	Nr. 6	Nr. 7	Gennemsnit
Forberedelsestid	579	580	548	554	565	604	631	599	553	597
Forsøgstid	592	578	553	566	572	631	623	601	568	606
Eftertid	635	586	548	583	588	658	620	605	578	615

Dette tyder paa, at Roerne har haft en større Foderværdi end Havren. Men da disse Tal for Legemsvægt er paavirket af den forskellige Vægt af Foderet paa de to Hold, hvilken jo var større for Roeholdet end for Havreholdet, har vi i Tabel XIV udregnet Tilvæksten for 1 Hest daglig i Forberedelsestid, Forsøgstid og Eftertid ved at trække Gennemsnitsvægten af Holdet i vedkommende Tids første Periode fra den tilsvarende Vægt i sidste Periode og dividere med det mellemliggende Antal Dage.

Tabel XIV. Kilogram Tilvækst daglig pr. Hest.

	Serritslevgaard		Vilhelmsborg	
	Havrefodrede	Roefodrede	Havrefodrede	Roefodrede
Forberedelsestid	÷ 0.11	÷ 0.27	÷ 0.25	÷ 0.19
Forsøgstid	÷ 0.31	÷ 0.07	+ 0.07	+ 0.05
Eftertid	÷ 0.38	÷ 0.44	+ 0.43	+ 0.17

Af Tallene for Serritslevgaard i Tabel XIV ses, at Roeholdet i Forberedelsestid og Eftertid, da Holdene fik ens Foder, tabte mere i Vægt end Havreholdet tabte, men at samme Hold derimod i Forsøgstid, da Foderet var forskelligt for de to Hold, tabte mindre i Vægt end Kornholdet. Dette tyder altsaa paa, at Roerne har haft lidt større Foderværdi end Havren efter de Forhold, hvori de blev ombyttede.

Paa Vilhelmsborg følges de to Hold i Hovedsagen ad i Tilvækst gennem Forberedelsestid og Forsøgstid; men her maa tages i Betragtning, at Tallet + 0,07 for Roeholdet er for lille paa Grund af, at Hest Nr. 3, som før nævnt, var syg en Del af Forsøgstiden og da tabte betydeligt i Legemsvægt, saa at Roeholdet i Virkeligheden maa regnes at have haft en større Tilvækst i Forsøgstid end Kornholdet. Da nu hertil kommer, at Roeholdet i Eftertid, da Foderet atter blev ens, havde mindre Tilvækst end Kornholdet, saa fremgaar altsaa det samme af Tallene for Vilhelmsborg som for Serritslevgaard, at 1 Kilogram Roetørstof har haft fuldt saa stor en Foderværdi som 1 Kilogram Havre.

De i Tab. XIV opførte Tal for Tilvækst gælder i Gennemsnit for alle Heste paa Holdene, og skønt det ved Betragtning af Tallene for de enkelte Heste i Hovedtabellerne vil vise sig, at de fleste Spand følger den Regel, at den roefodrede Hest har haft en relativt større Trivsel end dens Makker, saa udelukker dette ikke, at enkelte gaar i modsat Retning. Dette gælder saaledes Spandet med Heste Nr. 7 og 8 paa Vilhelmsborg. Her viste den roefodrede Hest Nr. 7 stor Ulyst til at æde Roer, men da dette først rigtig fremtraadte, efter at man var kommen et Stykke ind i Forsøgstiden, lod det sig ikke gøre at sætte den over paa Kornholdet, man maatte nøjes med at ombytte en mindre Mængde Korn med Roer i dens Foder. Men selv om Hesten ikke har faaet for lidt Roer til at erstatte Afdraget i Havre, er det jo ikke urimeligt at antage, at dens Ulyst til Roefoderet har haft en uheldig Indflydelse paa dens Trivsel.

Naar det foran er nævnt, at 1 Kilogram Roetørstof har kunnet erstatte 1 Kilogram Havre, saa skal selvfølgelig ikke hermed være udtalt, at dette Forhold mellem Roetørstoffets og Havrens Foderværdi vil holde Stik, i hvor megen Havre man end vil erstatte med Roer i Hestenes Foder.

Tænker man sig, at større og større Mængder af Havre ombyttes med Roer, kommer man maaske til et Punkt, hvor 1 Kg. Havre paa Grund af sit større Kvælstofindhold vil have større Foderværdi end 1 Kg. Roetørstof. Foretager man imidlertid ikke større Ombytninger end dem, der er foretaget ved vore Forsøg, og som er fremsat Side 14, vil de to Foderstoffer kunne erstatte hinanden efter det nævnte Forholdstal.

Med Hensyn til meget vidtdrevne Ombytninger maa dog bemærkes, at rent bortset fra, at der maa være en Grænse for, hvad man overhovedet kan byde en Hest af dette stærkt fyldende Foder, vil man vanskeligt kunne faa en arbejdende Hest til at æde ret meget større Roemængder end dem. vi har bragt i Anvendelse ved Forsøgene her. Allerede under Forsøgene var det undertiden vanskeligt for Hestene i den ofte korte Tid, der var givet dem til at fortære deres Foder, at naa at æde de Roemængder, som var dem tilmaalt. Noget vilde der maaske i saa Henseende kunne vindes ved at benytte særlig tørstofholdige Roer, f. Eks. Sukkerroer.

Med Hensyn til Hestenes Helbredstilstand maa siges, at der ikke sporedes nogen Indflydelse af den forskellige Fodring.

Paa Vilhelmsborg var Helbredstilstanden mellem Hestene ikke god i Begyndelsen af Forsøget, medens den i selve Forsøgstiden var tilfredsstillende; kun Hest Nr. 3 var syg en lille Tid, men det havde Foderet ingen Skyld i.

Paa Serritslevgaard var Hestenes Helbredstilstand tilfredsstillende i hele den Tid, Forsøget stod paa. Man mente endog at kunne skønne, at Roefoderet havde en gunstig Indflydelse paa Fordøjelsen.

En Tid, da Hestene paa Vilhelmsborg havde temmelig lidt at bestille, men alligevel stod paa et ret stort Roefoder, syntes det, som om Hestene blev noget »tunge«, men det fortog sig snart. I det hele skønnedes det, at Roerne var et godt Foder for de temmelig svære Heste, som Forsøgene blev udførte med; om det samme vilde have været Tilfældet, dersom der var gjort Forsøg med lettere Heste, turde maaske være et Spørgsmaal.

Ved disse Forsøg, hvor Hestene er blevne vejede hver Dag, har man haft Lejlighed til at undersøge et Forhold, som i og for sig intet har med selve Forsøgene at gøre, men som alligevel er ganske interessant, nemlig den Indflydelse det har paa Hestenes Legemsvægt, om de er i Arbejde eller ikke.

For at belyse dette Forhold har vi beregnet Gennemsnitsvægten af alle Hestene for hver Dag i hele Forsøgsperioden paa Vilhelmsborg, og de herved fremkomne Tal er grafisk fremstillet paa Tavlen Side 23, saaledes at der for hver Dato, som findes afsat paa den vandrette Linie, er oprejst lodrette Linier, hvis Længde svarer til Hestenes Gennemsnitsvægt, saaledes som det er angivet ved Tallene længst til venstre og højre.

De lodrette Linier er enten fuldt optrukne og angiver da, at Hestene har været i Arbejde den Dag, eller de er punkterede og angiver da, at Hestene har haft fri. Er Linierne optrukne paa den ene Halvdel og punkterede paa den anden, angives hermed, at Hesten har været i Arbejde den halve Dag og har haft fri den halve.

Det ses nu af denne Tavle, at i det hele og store medfører Fridagene en Forøgelse af Legemsvægten, Arbejdsdagene derimod en Formindskelse; Vægtforandringerne fra Dag til Dag kan endog være ret betydelige. Det er jo næppe sandsynligt, at disse Svingninger udelukkende skyldes egentlig Forøgelse eller Formindskelse af Legemssubstans, men derimod at de delvis maa have deres Aarsag i Hestenes Udtømmelser; det er jo da ogsaa en bekendt Sag, at naar man »rører« en Hest, saa fremskyndes Udtømmelserne.

At Svingningerne dog heller ikke udelukkende skyldes Udtømmelserne, synes at fremgaa af, at flere paa hinanden følgende Hvile- eller Arbejdsdage oftest medfører stadig Tiltagen eller stadig Aftagen i Legemsvægten, og man kan vel næppe antage, at der skulde finde en stadig Ophobning eller stadig Aftagning Sted i Hestenes Tarmindhold.

Men selv om nu ogsaa Hovedreglen er den, at Fridage medfører Vægtforøgelse, Arbejdsdage Vægtformindskelse, saa viser Tavlen dog ogsaa enkelte Dage, hvor det modsatte har været Tilfældet. Disse Afvigelser finder maaske netop deres Forklaring i den Rolle, som Udtømmelserne spiller; disse er jo temmelig variable i Mængde, og de kan da, især hvor det har drejet sig om mindre Forandringer i Legemsvægten, have be-

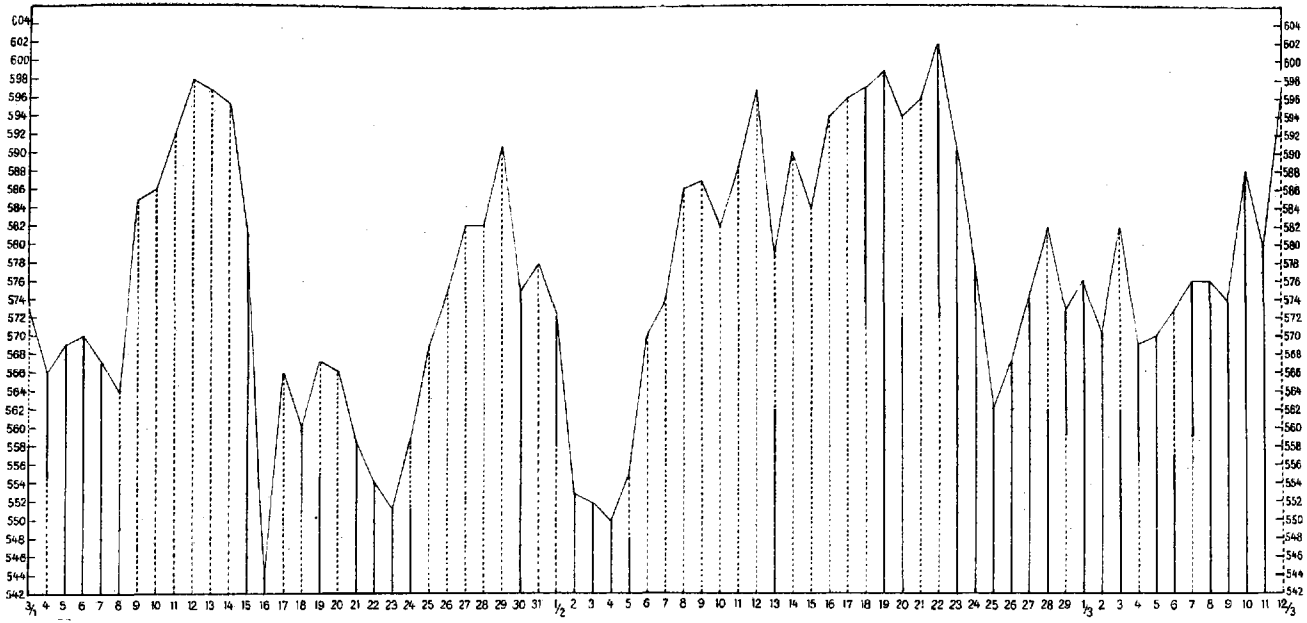

Hestenes Vægtforandringer under Arbejdsdage og Fridage.

virket, at en Fridag er kommen til at figurere med en mindre Legemsvægt end den foregaaende; omvendt med en Arbejdsdag.

C. Sammenligning mellem hel Halm og Hakkelse.

I Sommeren 1909 blev der fra de samvirkende jyske Hesteavlsforeninger rettet Opfordring til Forsøgslaboratoriet om at lade iværksætte Fodringsforsøg med Heste for at søge belyst, om Arbejdsheste kunde klare sig ved Fodring med helt Straafoder i Stedet for Hakkelse. Og efter at Foreningens Bestyrelse havde faaet Tilsagn om at faa saadanne Forsøg udførte paa Aakjær (Hofjægermester *Neergaard)* og paa Langholt (Godsejer *Ahlman-Lorentzen),* blev Forsøgene paabegyndte i Efteraaret 1909.

Fodring med helt Straafoder til Heste er ikke noget nyt; thi bortset fra de ret betydelige Mængder af Hø, der i visse Egne aarlig opfodres paa Hestene, er der ikke faa Landmænd, som i de senere Aar til Stadighed og med fuld Tilfredshed har fodret deres Heste med helt Straafoder.

Fordelene ved at fodre med helt Straafoder fremfor med Hakkelse turde være:

1. Arbejdsbesparelse, idet man blev fri for at skære Hakkelse, hvilket Arbejde, særlig i den travle Tid, ofte kan gribe forstyrrende ind i Markarbejdet. Hvor meget det Arbejde koster, er vanskeligt at faa nøjagtigt oplyst. Det er dyrest ved Haandkraft, billigere ved Hestekraft og billigst ved Dampkraft eller elektrisk Kraft, særlig vel fordi man ved Anvendelsen af mekanisk Kraft kan benytte større Hakkelsemaskiner. Efter derover anstillede Undersøgelser har Udgifterne til Hakkelseskæring varieret fra 1 til 7 Øre pr. Hest daglig; der kan vel som Gennemsnit regnes 4 à 5 Øre.

2. Man har lettere ved at faa Hestene godt passede; thi da Hestene ved Fodring med Hakkelse skal fodres hyppigt, kan dette ofte virke forstyrrende eller endog generende, navnlig paa Gaarde, hvor der ikke holdes særlig Staldkarl, men hvor Manden eller Karlen skal passe Hestene ved Siden af deres øvrige Arbejde. Ulige lettere falder det da at benytte helt Straafoder;

thi da kan man gennem hele Vinterhalvaaret nøjes med at fodre 4 Gange i Døgnet, Foraar og Efteraar én Gang mere hver halve Dag.

3. Man mener, at Hestene ved Fodring med helt Straafoder er mindre udsatte for Kolik og andre Fordøjelseslidelser, end naar de faar Hakkelse. Da nærværende Forsøg imidlertid er udførte i Januar—April, og slige Lidelser oftest indtræffer med Indbindingen om Efteraaret, kan Forsøgene ikke tjene til at belyse dette Forhold.

4. Hel Halm kræver mere Tygning end Hakkelse, og Spytafsondringen skulde derved blive bedre befordret, saa at Næringsstofferne i Foderet blev bedre fordøjede. Denne Antagelse vil heller ikke kunne belyses ved nærværende Forsøg, da de dertil hørende Observationer ikke er gjorte. For øvrigt er det vel tvivlsomt, om Arbejdsheste drager ret megen Næring ud af Straafoderet, naar de fodres med saa megen Kærne, som Tilfældet har været med Forsøgshestene her.

5. Som en Ulempe ved Fodring med Hakkelse kan nævnes, at Hesten ved sine Bestræbelser efter at pille Kærnen fra, gør Foderet fugtigt og varmt, hvilket jo fuldstændig undgaas ved Fodring med Halm i Hække.

I m o d Fodring med hel Halm i Stedet for med Hakkelse fremføres følgende:

1. Da Halmen kræver mere Tygning end Hakkelse, vil Hestene ved at fodres med Halm være udsatte for i en travl Tid at faa for lidt Fyldefoder i sig.

2. Man mener, at Hestene spilder for meget Halm, naar de skal fortære denne i hel Tilstand, hvilket jo vil være særlig uheldigt i halmknappe Aar. Her maa det dog ikke overses, at den, der passer Heste, let kan blive klar over, hvor meget de enkelte Dyr bruger, og saa rette Rationerne der efter. Erfarne Folk paa dette Omraade mener, at man snart lige saa let faar Heste til at æde op ved Fodring med Halm i Hække som med Hakkelse i Krybbe.

3. Ældre Heste, som aldrig har været vant til at æde hel Straa, vil ikke kunne være tjente med at optage deres Fyldefoder i den Form.

4. Naar Kærnefoderet gives Hestene ublandet, vil det undertiden kunne gaa helt igennem Fordøjelseskanalen og altsaa ikke blive udnyttet.

Forsøg paa at fodre Heste med hel Halm er ogsaa gjort af andre. Her skal f. Eks. nævnes, at Kavalleriregimenterne for en halv Snes Aar siden lod udføre saadanne Forsøg. Resultaterne af disse foreligger ikke offentlig, men Overdyrlæge *Roed-Müller* ved 5te Dragonregiment har paa Forespørgsel derom meddelt, at der i nævnte Øjemed blev udtaget 20 Stamheste, som deltes i 2 ensartede Hold, hvoraf det ene blev fodret med Hakkelse, det andet med hel Halm. Ved Forsøgets Begyndelse blev Hestene vejede i 3 paa hinanden følgende Dage, og tilsvarende Vejninger foretoges ligeledes ved Afslutningen af Forsøget, som varede i 190 Dage. Det viste sig da, at de halmfodrede Heste havde holdt deres Vægt og Udseende lige saa godt som de hakkelsefodrede.

Forsøgsplan og Arbejdsmaade.

Efter Tilsagn fra Hesteavlsforeningens Bestyrelse om at bistaa os med at udvælge de Heste, der skulde benyttes ved Forsøget, blev et saadant Udvalg foretaget i November af Foreningens Sekretær, Dyrlæge *Nielsen,* Aarhus, Statskonsulent *Jensen* og Konsulent *Kjær* samt Laboratoriets Repræsentant, og kort efter blev Forsøgsarbejdet sat i Gang.

Paa Aakjær blev der udtaget 7 Spand Heste, som i Tabellerne er mærkede med Løbenumre 1—7, og paa Langholt 5 Spand, som er mærkede med Numrene 8—12. De til samme Spand hørende Heste betegnes med 1 a og 1 b, 2 a og 2 b o. s. v.

De til samme Spand hørende to Heste skulde have samme Slags og samme Mængde Kærne- og Straafoder, men medens den ene Hest fik sit Straafoder skaaret i Hakkelse, fik den anden sit som helt Straa. Foderet blev tilvejet hver enkelt Hest ved hver Fodring, paa Langholt dog saaledes, at Kærnefoderet blev udvejet til Hestene i smaa Poser en Gang daglig, og derefter fordelt i Portioner til de forskellige Givter.

For at Hestene ikke skulde være udsatte for at æde Halm af Strøelsen, blev der ikke anvendt Halm som Strøelse; der-

imod benyttedes paa Aakjær Savsmuld og paa Langholt Tørvejord som Strøelse.

Hestene blev vejede hver Dag, paa Aakjær om Aftenen og paa Langholt om Middagen, begge Steder straks efter, at de var komne fra Arbejde, og inden de fik Vand. Paa Aakjær blev til Vejningen benyttet en Kreaturvægt, paa Langholt en Brovægt. Efter faa Dages Forløb var Hestene vænnede til at gaa paa Vægten, saa at Vejningen gik hurtigt fra Haanden og voldte kun ringe Ulejlighed.

Med Hensyn til Hestenes Arbejde vilde det heldigste have været, om alle Forsøgshestene paa samme Gaard kunde have udført det samme Arbejde; men da dette vilde gribe for stærkt ind i Gaardenes Anvendelse af Hestene, maatte vi nøjes med, at de to Heste, som gik i Spand sammen, og hvoraf den ene hørte til det ene, den anden til det andet Forsøgshold, til Stadighed fulgtes ad i Arbejde.

Paa hver af Gaardene var ansat en af Forsøgslaboratoriet antaget og lønnet Fodermester, som udvejede Foderet, vejede Hestene, førte Tilsyn med Hestenes Arbejde samt gjorde alle nødvendige Optegnelser: over Arbejdets Art, Arbejdstidens Længde o. s. v. Alle de saaledes indsamlede Tal og Optegnelser er samlede i Hovedtabellerne, Tallene for Hestenes Foder og Vægt i ugentlige Gennemsnitstal, heraf er saa de Uddrag gjorte, som benyttes i det følgende.

Forberedelsestiden.

Da alle Hestene i Forvejen var vante til at optage deres Straafoder som Hakkelse, fortsattes hermed i Forberedelsestiden, og man fik altsaa Lejlighed til at undersøge, hvor ensartet den enkelte Hests Ædelyst holdt sig gennem en længere Tid ved et tilvant Foder.

De til samme Spand hørende to Heste fik samme Mængde Kærne og saa megen Hakkelse, de vilde æde.

Efter at vi i 3 Uger havde undersøgt, hvorledes Forsøgshestenes Vægtforandringer og Ædelyst m. m. stillede sig, blev de paa hver Gaard delte i to ensartede Grupper, hvoraf den ene skulde danne Hakkelseholdet, den anden Halmholdet. En Oversigt over denne Fordeling findes i Tabel XV tillige med Oversigt over Hestenes Foder, Arbejde og Vægt i Forberedelsestiden.

Tabel XV. Oversigt over Fordelingen og Forberedelsestiden.

Spand	Alder Aar		Side i Spandet		Kilogram Foder daglig: Havre		Hakkelse		Hø		Arbejdstimer pr Søgnedag		Vægt Kilogram	
	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b
Aakjær														
Nr. 1.....	8	7	F	N	10	10	8.0	8.0	3	3	7.5	7.5	599.4	554.0
- 2.....	14	10	F	N	10	10	6.4	6.4	3	3	7.5	7.5	617.4	579.0
- 3.....	9	10	N	F	10	10	5.7	5.7	3	3	7.5	7.5	520.6	583.5
- 4.....	6	5	F	N	10	10	6.4	6.4	3	3	7.5	7.5	577.5	589.8
- 5.....	8	11	F	N	10	10	6.5	6.5	3	3	7.5	7.5	669.4	711.9
- 6.....	8	8	N	F	10	10	6.5	6.4	3	3	7.5	7.5	638.9	632.9
- 7.....	10	10	N	F	10	10	5.7	5.7	3	3	7.5	7.5	573.2	552.2
Gennemsn.	9.0	8.7	—	—	10	10	6.5	6.4	3	3	7.5	7.5	599.5	600.5
	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b
Langholt														
Nr. 8....	16	13	F	N	6	6	7.3	10.3	3	3	4.5	4.5	652.3	711.2
- 9....	12	12	N	F	6	6	7.8	7.8	3	3	6.0	6.0	645.2	660.9
- 10....	6	7	N	F	6	6	8.0	8.0	3	3	6.3	6.3	656.8	625.9
- 11....	19	11	F	N	6	6	7.8	7.8	3	3	7.0	7.0	668.7	677.3
- 12....	3	3	F	N	3.3	3.3	6.8	6.3	3	3	0.2	0.2	693.4	633.8
Gennemsn.	11.2	9.2	—	—	5.5	5.5	7.5	8.0	3	3	4.8	4.8	663.3	661.8

Af Tabel XV ses, at der ved Fordelingen af Hestene er taget Hensyn til deres Alder, deres Vægt, Side i Spandet m. m. Hvor vidt det er lykkedes at faa lige gamle Heste i de to Grupper a og b, vil ses af Tabellen; der indgaar i denne baade gamle og unge, og disse er fordelte saa ligeligt som muligt i de to Hold; den 19 Aar gamle Hest paa Langholt lod vi forlods komme i den Gruppe, som skulde æde Hakkelse.

Den Side af Spandet, hvor Hesten gaar, er for Højrehestenes Vedkommende betegnet med et F (»Fjærner«) og for Venstrehestenes Vedkommende med et N (»Nærmer«). Af Tallene for Arbejde, Vægt og Foder fremgaar, at Grupperne a og b stod meget nær lige.

Paa Aakjær har de til samme Spand hørende to Heste ædt lige megen Hakkelse, men paa Langholt er der i den Henseende nogen Afvigelse, idet Hesten Nr. 8 b nærmest maa betegnes som »Grovæder«, medens Nr. 12 b æder vel lidt. Vi

vilde gerne, inden Forsøgstiden begyndte, have haft disse to Heste erstattede med to andre, men dette lod sig af forskellige Grunde ikke gøre; da de imidlertid indgaar paa samme Hold, udjævner de delvis hinanden.

Efter Forberedelsestiden blev Hestene i Gruppe b i en Overgangstid lidt efter lidt vænnede til at æde hel Halm, idet man daglig formindskede Hakkelsemængden og forøgede Halmmængden i samme Grad. Efter ca. 2 Ugers Forløb aad alle Hestene i Gruppe b villigt deres Fyldefoder paa denne Maade; enkelte Undtagelser herfra vil senere blive omtalt.

Halmen blev givet i Hække, som var opstillede over Midten af Krybberne for hver af de med Halm fodrede Heste.

Den til Forsøgene benyttede Halm var Havrehalm med Undtagelse af en kort Tid paa Langholt, da der blev anvendt Blandsædshalm. Hakkelsen var skaaret ca. 1 Tomme lang, men ikke altid med lige stor Omhu.

Da man paa Aakjær satte Pris paa, at Hestene som sædvanligt fik deres Muleposer om Formiddagen, og da man mente, at hvis Halmhestene kun fik Havre i Posen, vilde de for hurtigt æde op og derefter blive urolige og forulempe deres Makker, indvilligede vi i, at Halmhestene paa Aakjær fik 0,5 Kilogram Hakkelse daglig i Muleposerne; da denne Hakkelsemængde jo kun udgør en lille Del af hele Foderet, vil vi for Kortheds Skyld i alle Sammenstillinger af Tallene i det følgende regne denne Hakkelsemængde sammen med Halmfoderet.

Angaaende Kærnefoderets Mængde og Art var det overladt Hestenes Ejer eller dennes Stedfortræder at tage Bestemmelse herom. Forsøgene krævede kun, at de til samme Spand hørende Heste skulde have ens Foder.

Paa Aakjær fik Hestene Havre i valset Tilstand. Paa Langholt fik de dels Havre og dels Blandsæd i hel Tilstand. Naar de fik Blandsæd, kunde der findes enkelte hele Korn i Gødningen, men dette gjaldt lige saa vel de Heste, der fik Hakkelse, som dem, der fik hel Halm.

Angaaende den daglige Fodring skal anføres, at paa Aakjær blev saa vel Kærnen som Hakkelsen til a-Hestene fordelt i 10 Givter i Døgnet, nemlig 4 om Morgenen, 2 om Middagen og 4 om Aftenen, og da Hestene stod spandvis sammen i Stalden, maatte vi — for at imødekomme et Ønske fra Gaardens Side — dele Kærnefoderet til b-Hestene i lige saa mange Givter, for at de ikke skulde blive urolige, hvorimod Straa-

foderet gaves dem ad 4 Gange, nemlig 1 Givt om Morgenen, 1 om Middagen og 2 om Aftenen.

Paa Langholt fodredes Hakkelsehestene 3 Gange om Morgenen, 2 Gange om Middagen og 5 Gange om Aftenen; men de halmfodrede Heste fik kun 4 Givter saa vel af Kærne som af Halm saaledes, at de fik 1 Givt om Morgenen, 1 om Middagen og 2 om Aftenen.

Den Fodringsmaade, som her er omtalt for Forberedelsestiden, blev fulgt ogsaa i Forsøgstiden, i hvis første Del Hestene dog — som det vil ses af Hovedtabellerne — fik hver 2 Kg. Hø daglig.

Forsøgstiden.

Paa Grund af en Del Uregelmæssigheder, som indtraf i Forsøgstiden, særlig paa Langholt, gør vi rettest i at sondre Forsøgsmaterialet i to Grupper, som vi vil betegne ved de »regelmæssige« og de »uregelmæssige« Spand. Til de første hører Spandene Nr. 1, 2, 3, 4, 5, 6 og 11; ganske vist fortærede Nr. 3 b i den første Maaned af Forsøgstiden $1^1/_2$ à 2 Kilogram Halm mindre pr. Dag, end den skulde have fortæret, men senere optog den uden Vanskelighed sin fulde Ration. Nr. 6 b stod i Ugen 9—15 Marts med et daarligt Ben, som foraarsagede den en Del Lidelser; den tabte Ædelysten og gik ned i Vægt; men i den paafølgende Uge var den igen rask, aad sit Foder og naaede snart sin normale Vægt. Ogsaa har der været Tider, hvor enkelte andre af Dyrene i de regelmæssige Spand har fortæret mindre Foder, end de normalt skulde have fortæret, uden at der har kunnet paavises nogen særlig Grund dertil, men dette gælder saa vel a- som b-Holdet. Har et Dyr ikke fortæret alt det Foder, der var det forelagt, er det levnede vejet tilbage og fraregnet.

I Tabel XVI er af Hovedtabellerne gjort et Uddrag til Belysning af Foder, Vægt, Tilvækst og Arbejdsydelse i Forsøgstiden for de regelmæssige Spand.

Det ses af Tabel XVI, at de to Heste i samme Spand har udført samme Mængde Arbejde og faaet samme Mængde Havre og Hø; men medens a-Hestene har ædt 8,6 Kg. Hakkelse daglig pr. Hest, har b-Hestene kun ædt 8,4 Kg. Halm.

Tabel XVI. Regelmæssige Spand.

Spand	Arbejdstimer pr. Søgnedag		Dagligt Foder til 1 Hest Kilogram						Vægt af 1 Hest i Gennemsnit Kilogram				Tilvækst i Forsøgstiden 1 Dyr daglig Kilogram	
			Havre		Hø		Hakkelse	Halm	Forberedelsestid		Forsøgstid			
	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b
Nr. 1.....	5.0	5.0	7.7	7.7	1.7	1.7	10.0	9.9	599.4	554.0	617.7	554 5	+0.22	+0.12
- 2.....	6.7	6.7	7.7	7.7	1.7	1.7	9.1	9.1	617.4	579.0	629.4	577.8	+0.11	+0.10
- 3.....	7.5	7.5	7.7	7.7	1.7	1.7	8.0	7.4	520.6	583.5	522.7	586.5	÷0.03	+0.02
- 4.....	7.5	7.5	8.0	7.9	1.7	1.7	8.0	8.0	577.5	589.8	596.7	609.5	+0.02	+0.10
- 5.....	7.0	7.0	7.7	7.7	1.7	1.7	8.0	7.9	669.4	711.9	664.3	703.5	+0.05	+0.11
- 6.....	5.5	5.5	7.7	7.7	1.7	1.7	9.2	8.8	638.9	632.9	657.4	632.7	+0.13	+0.11
- 11.....	6.1	6.1	6.7	6.7	—	—	7.8	8.0	668.7	677.3	669.8	677.5	÷0.08	÷0.10
Gennemsnit	6.5	6.5	7.6	7.6	1.4	1.4	8.6	8.4	613.1	618.3	622.6	620.3	+0.06	+0.07

Da Forsøgstiden paa Aakjær har varet 12 Uger og paa Langholt 14 Uger, og Hestene blev vejede hver Dag, er de for Vægten af Hestene opførte Tal Gennemsnit af henholdsvis 84 og 98 enkelte Vejninger af hver Hest. Til Sammenligning er opført Gennemsnitsvægten af Hestene baade for Forberedelsestiden og for Forsøgstiden. I de to sidste Kolonner af Tab. XVI er udregnet, hvor meget hver enkelt Hest har taget til (+) eller taget af (÷) i Løbet af Forsøgstiden, ved at trække Tallene for Hestenes Vægt i Forsøgstidens første Periode fra Tallene i sidste Periode. Saa vel af disse Tal som af Tallene for selve Vægten ses, at Hestenes Vægt kun har været underkastet forholdsvis smaa Svingninger. I Gennemsnit for alle de regelmæssige Spand i hele Forsøgstiden har Hakkelsehestene taget 0,02 Kilogram til i Vægt pr. Dyr pr. Dag, Halmhestene 0,05 Kg. Men det ses af Tallene for de enkelte Dyr, at snart er det a-Hestene og snart b-Hestene, der har været i Overvægt. Der er næppe Tvivl om, at disse Svingninger er helt tilfældige. Som Tallene fremtræder i de to sidste Kolonner af Tabel XVI har Halmhestene Overvægten over deres Makkere i 5 af 7 Tilfælde; men hvis vi nu i Stedet for at regne i Tabel XVI, saaledes som det ovenfor er omtalt, havde regnet med Forskellen i Hestenes Vægt i Forberedelsestiden og Forsøgstiden, saa vilde vi være komne til at Hakkelsehesten havde haft Overvægt over sin Makker i 5 af 7 Tilfælde; men ogsaa dette vilde grunde sig

paa lignende smaa Forskelle som dem, der findes i Tabel XVI. Der er derfor ikke Tvivl om, at Tallene i Tab. XVI skal læses saaledes, at Hakkelse og Halm har staaet ligesom Foder til Hestene.

Til de uregelmæssige Spand hører Nr. 7, 8, 9, 10 og 12. Nr. 7 b har stadig haft ringe Ædelyst; den har kun fortæret 5,7 Kilogram Halm daglig; dens Udseende var heller ikke godt, men til Trods herfor har den dog i Forsøgstiden haft omtrent samme Tilvækst som dens Makker Nr. 7 a.

Angaaende Spandene 8 og 12 var det oprindelig Bestemmelsen, at a-Hestene skulde have været fodrede med Halm, b-Hestene med Hakkelse. Der blev ogsaa i Forsøgstiden begyndt hermed; men da det saa viste sig, at Nr. 8 a havde ondt ved at æde Halmen, og de 2 Spand ved deres Uregelmæssigheder skulde afbalancere hinanden (jfr. Side 29) baade i Vægt og Ædelyst, og Nr. 12 b tillige led noget af Diarré, besluttede vi efter 2 Ugers Forløb at foretage en pludselig Ombytning af Foderet, og det gik for disse Hestes Vedkommende over Forventning godt. I Henhold hertil er Spandene 8 og 12 i Hovedtabellerne i de to første Forsøgsuger opførte med Halm for a-Hestene og Hakkelse for b-Hestene.

Af Spand 9 var a-Hesten en daarlig Æder; men da Dyrlægen erklærede, at dens Fordøjelsesorganer var i god Orden, gik vi ud fra, at det var dens Natur at have en ringe Ædelyst. Maaske kan det gøre noget, at den var af et hidsigt Temperament.

Hestene i Spand Nr. 10 var ligesom Nr. 9 i Forberedelsestiden meget ensartede, men under Forsøgstiden viste det sig, at a-Hesten var med Føl, hvilket jo ikke kunde undgaa at volde en Del Forstyrrelse i Vægtforholdet mellem den og dens Makker.

Om Nr. 12 a bemærkes, at da den som $2^1/_2$ Aars Plag umiddelbart forud for Forsøgets Begyndelse blev flyttet til Langholt fra en anden Gaard, var den meget fed, og den har — ligesom dens Makker — til Trods for den ringe Mængde Arbejde, den har udført, alligevel maattet tabe i Vægt ved det Foder, der blev den tildelt.

Vi vil nu for de 5 uregelmæssige Spand gøre et lignende Uddrag af Hovedtabellerne som for de regelmæssige; men for Kortheds Skyld er den Halm, som a-Hestene i Spandene 8

og 12 fortærede i de to første Forsøgsuger, regnet sammen med den Hakkelse, de fortærede i den øvrige Forsøgstid, og omvendt er den tilsvarende Hakkelse for b-Hestene regnet sammen med deres Halmfoder.

Tabel XVII. Uregelmæssige Spand.

Spand	Arbejdstimer pr. Søgnedag		Dagligt Foder til 1 Hest Kilogram						Vægt af 1 Hest i Gennemsnit Kilogram				Tilvækst i Forsøgstiden 1 Dyr daglig Kilogram	
			Havre		Hø		Hakkelse	Halm	Forberedelsestid		Forsøgstid			
	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b
Nr. 7.....	7.7	7.7	7.8	7.8	1.7	1.7	8.0	5.7	573.2	552.2	576.8	553.0	+0.11	+0.13
- 8.....	4.9	4.9	6.7	6.7	—	—	6.9	9.2	652.3	711.2	643.5	678.2	÷0.24	÷0.61
- 9.....	4.6	4.6	6.7	6.7	—	—	7.1	7.9	645.2	660.9	623.4	657.1	÷0.35	÷0.20
- 10.....	4.3	4.3	6.7	6.7	—	—	8.0	8.0	656.8	625.9	669.2	621.2	+0.13	÷0.11
- 12.....	0.3	0.3	3.4	3.4	—	—	6.9	6.1	693.4	633.8	647.5	612.8	÷0.51	÷0.90
Gennemsnit	4.4	4.4	6.3	6.3	0.3	0.3	7.4	7.4	644.2	636.8	632.1	624.5	÷0.17	÷0.34

Af Tabel XVII ses nu, at skønt de 2 Heste i samme Spand som Regel ikke har ædt lige meget Straafoder, saa har de to Hold dog ædt lige meget i Gennemsnit. Tallene for Tilvækst er i Grunden ikke mere uregelmæssige her end i Tabel XVI, bortset fra, at her har Hestene i Gennemsnit tabt i Vægt, medens de i Tabel XVI gennemgaaende har vundet. Men som Helhed betragtet har de to Hold fulgtes ad gennem Forsøgstiden.

I Tabel XVIII vil vi nu samle alle Spandene under ét.

Tabel XVIII. Gennemsnit for alle Spandene.

	Arbejdstimer pr. Søgnedag	Dagligt Foder til 1 Hest Kilogram				Vægt af 1 Dyr i Gennemsnit Kilogram			Tilvækst af 1 Dyr daglig i Forsøgstiden. Kilogram
		Havre	Hø	Hakkelse	Halm	Forberedelsestid	Forsøgstid	Forskel	
a. Hakkelsefodret ...	5.6	7.0	1.0	8.1	—	626.1	626.5	+ 0.4	÷ 0.04
b. Halmfodret.....	5.6	7.0	1.0	—	8.0	626.0	622.0	÷ 4.0	÷ 0.10

Det fremgaar heraf, at de to Hold, a med Hakkelse, b med hel Halm, har fulgtes meget nøje ad gennem Forberedelsestid og Forsøgstid; de har ædt i Gennemsnit samme Mængde af hvert enkelt Foderstof, og de har ydet samme Mængde Arbejde. Svingningerne i deres Vægt har været smaa; regnet paa én Maade har a-Hestene en lille Overvægt over b-Hestene i Tilvækst, men regnet paa en anden Maade er det modsatte Tilfældet. I Praksis vilde ingen kunne mærke de Forskelle, her er Tale om, og forsøgsmæssig set betyder de intet, da de vilde kunne forandres til deres Modsætning, hvis vi blot lod et eller andet af Spandene udgaa af Regningen.

Hovedresultatet af disse Forsøg maa derfor siges at være, at hvad enten den samme Halmmængde har været fodret op i hel Tilstand, eller den først er skaaret i Hakkelse, saa har dette ingen nævneværdig forskellig Virkning haft paa Dyrenes Trivsel, Udseende eller Velbefindende, og man maa derfor regne 1 Kilogram helt Straafoder lig med 1 Kilogram Hakkelse som Foder til Arbejdsheste.

Og naar Hestene paa Aakjær ved et stadigere og haardere Arbejde, end der i Almindelighed bydes Heste her til Lands, har kunnet klare sig med hel Halm i Stedet for Hakkelse, saa vil denne Fodringsmaade sikkert uden Vanskelighed kunne anvendes de aller fleste Steder, hvor man kunde ønske at benytte den.

De Tal i Hovedtabellerne, som angaar Hestenes Vægt, er Gennemsnit for alle de i den paagældende Uge foretagne Vejninger. Det fremgaar derfor ikke af disse, hvilke Svingninger i Hestenes Legemsvægt der kan indtræde fra Dag til Dag. Naar vi for at belyse dette optæller alle de 2132 enkelte Vejninger, som er foretagne ialt i Forsøgstiden, og ordner dem i Grupper, efter som en Hests Vægt fra en Dag til den næste har forandret sig 0—$2^1/_2$ Kg., $2^1/_2$—5 Kg., 5—$7^1/_2$ Kg. o. s. v., faar vi følgende:

Afvigelser i Hestenes Vægt i 2 paa hinanden følgende Dage:	Antal Tilfælde a Hakkelsefodrede	b Halmfodrede	a og b tilsammen	i pCt. af alle Tilfælde
fra 0 — 2,5 Kg.	238	238	476	75,6
- 2,5— 5,0 -	201	190	391	
- 5,0— 7,5 -	256	252	508	
- 7,5—10,0 -	108	129	237	
- 10,0—12,5 -	115	114	229	21,9
- 12,5—15,0 -	51	51	102	
- 15,0—17,5 -	46	48	94	
- 17,5—20,0 -	20	23	43	
- 20,0—22,5 -	9	8	17	2,3
- 22,5—25,0 -	6	7	13	
- 25,0—27,5 -	8	4	12	
- 27,5—30,0 -	4	2	6	
- 30,0—32,5 -	3	0	3	0,2
- 32,5—35,0 -	0	0	0	
- 35,0—37,5 -	0	0	0	
- 37,5—40,0 -	1	0	1	
Sum	1066	1066	2132	100

Det fremgaar heraf, at det langt overvejende Antal Svingninger i Hestenes Vægt er ganske smaa og kan helt finde deres Forklaring i, om Hesten har udtømt Gødning, lige før den blev vejet, eller ikke. Kun i forholdsvis faa Tilfælde har Svingningerne været store, og disse er som Regel indtrufne ved Overgangen fra Hvile til Arbejde eller omvendt. Men det ses tillige, at Svingningerne indenfor de forskellige Grupper fordeler sig ganske ens for de to Hold Heste.

Fodermesteren førte Tilsyn med Hestenes Arbejde og gjorde Optegnelser over dettes Art og Varighed for hvert enkelt Spand Heste. Da imidlertid de til samme Spand hørende Heste altid har fulgtes ad i Arbejdet, og Hestene var magede sammen i Spand saa godt og ensartet som muligt, er der ingen Anledning til at komme nærmere ind paa de herhen hørende Observationer. For Fuldstændigheds Skyld skal blot i Tabel XIX anføres, i hvor lang Tid hvert Spand i Forsøgstiden har været benyttet til de i Tabellen opførte Arbejder.

Tabel XIX. Oversigt over Hestenes Arbejdsydelse.

	Forsøgstiden varede Dage	Antal Timer benyttet ved						
		Pløjning	Gødning-kørsel	Kørsel i Skoven	Roekørsel	Kørsel af Hø og Halm	Forskelligt Arbejde	i alt
Aakjær:								
Nr. 1	84	81	5	104	52½	52½	65	360
- 2	84	90½	5½	180	50	44	109½	479½
- 3	84	85½	20	183½	59½	85	106½	540
- 4	84	95½	24½	103½	92½	107½	119½	543
- 5	84	85½	16	109	55	143	96½	505
- 6	84	114	26½	72½	49	66	68	396
- 7	84	104½	15½	101	89½	145	96½	552
Langholt:								
Nr 8	98	55	111½	9½	85	38½	115½	415
- 9	98	26	114½	—	86½	34	122	383
- 10	98	13	66½	9½	135½	37½	102	364
- 11	98	61	93	9½	83	80	188½	515
- 12	98	—	—	—	6	—	19½	25½

Naar undtages Spand Nr. 12, som var et Par 3 Aars Plage paa Langholt, og som kun blev benyttet lidt, har Arbejdet for de øvrige Spand, som det ses, været fordelt nogenlunde ligeligt.

Eftertiden.

Efter Forsøgstidens Slutning gik samtlige Heste i Løbet af en Uge — Overgangstiden — atter over paa Hakkelsefoder i Eftertiden, men forskellige Forhold bevirkede, at denne for Aakjærs Vedkommende maatte indskrænkes til én og for Langholts til to Uger.

I Tabel XX er opført Gennemsnitstal for Eftertiden, svarende til Tabel XVI og XVII foran.

Af Tabel XX fremgaar, at Arbejdsydelsen har været ens for Holdene a og b, og ligeledes, at de har faaet ens Foder. Tallene for Vægt viser en stærk Nedgang for alle Hold; for de regelmæssige Spand er denne Nedgang omtrent ens for a og b, men for de uregelmæssige Spand har Tabet i Vægt været noget større for b-Hestene end for a-Hestene. Dette kan dog næppe

Tabel XX. Hestenes Arbejde, Foder og Vægt i Eftertid.

Spand	Hold	Arbejdstimer pr. Søgnedag	Kilogram Foder daglig til 1 Hest		En Hests Vægt i Gennemsnit Kilogram		
			Havre	Hakkelse	Forberedelsestid	Forsøgstid	Eftertid
Regelmæssige . .	a	11.7	9.7	8.7	613.0	620.2	601.4
	b	11.7	9.7	8.9	618.3	620.6	602.1
Uregelmæssige .	a	6.9	7.6	7.6	644.2	631.8	610.9
	b	6.9	7.6	7.6	637.0	624.4	600.1

skyldes Halmfodringen i Forsøgstiden, da det i saa Fald ogsaa maatte have givet sig til Kende for de regelmæssige Spand. Aarsagen maa derimod søges i, at enkelte af Hestene har tabt uforholdsmæssig meget i Legemsvægt i den korte Eftertidsperiode. Var Eftertiden bleven udstrakt over et længere Tidsrum, vilde denne Uregelmæssighed muligvis være bleven udjævnet.

Sluttelig skal her gives en kort Oversigt over de anstillede Temperaturiagttagelser.

	Gennemsnitstal for Aakjær		Gennemsnitstal for Langholt	
Morgen	10,3 C.°		12,2 C.°	
Middag	9,4 —		10,2 —	
Aften	10,2 —		11,1 —	
	lavest	højest	lavest	højest
Januar	4,0 C.°	14,0 C.°	3,0 C.°	15,0 C.°
Februar	6,0 —	14,0 —	7,0 —	15,0 —
Marts	8,5 —	14,0 —	9,0 —	15,0 —

Temperaturmaalingen blev foretagen i Staldene paa de to Gaarde Morgen, Middag og Aften. Det ses af Tallene, at der paa begge Gaarde har været en ensartet og vel ogsaa ret passende Gennemsnitstemperatur for Arbejdsheste. Men Temperaturen har svinget ikke lidt begrundet i, at Forsøgshestene var

opstaldede i de til Gaardene hørende store Hestestalde, hvor Heste og Folk mange Gange daglig skulde færdes ud og ind af Portene, og det var da ikke muligt at regulere Temperaturforholdene. Tallene for lavest og højst viser, at saadanne Svingninger maa have været til Stede; men det maa dog bemærkes, at det kun var ganske undtagelsesvis, og da kun for en kort Tid, at de særlig lave Temperaturer herskede.

Under Udførelsen af disse Forsøg har vi ikke alene paa Forsøgsgaardene, men ogsaa andre Steder haft Opmærksomheden henvendt paa Foderhækkenes Indretning og Anbringelse, og vi er komne til det Resultat, at de almindelig benyttede Hække er for smaa, og at man hellere maa anvende den aflange, kantede Form frem for den halvrunde. Hækkene bør ikke anbringes saa højt, at Hestene skal knejse for at faa fat i Foderet, men heller ikke saa lavt, at Hestene skal bøje Hovedet ned efter Foderet. Helst maa Hækkene anbringes i Krybbehøjde, saa at Hestene kan indtage en naturlig og hvilende Stilling, medens de æder deres Halm- og Høfoder.

Kort Overblik.

Hovedresultatet af de i denne Beretning meddelte Forsøg kan kort udtrykkes saaledes:

A. Ved Ombytning af Havre med Majs i Arbejdshestenes Foder har 1 Kilogram Majs rigeligt erstattet 1 Kilogram Havre som Kærnefoder, og der sparedes desuden en Del Halm.

B. Blev i et Foder paa indtil 10 à 12 Kilogram Havre daglig ca. 2 Kilogram ombyttet med Roer (Barres eller Kaalrabi), kunde 1 Kilogram Roetørstof erstatte 1 Kilogram Havre. En saadan Ombytning vil, særlig hvor det drejer sig om svære Heste, næppe have nogen skadelig Indflydelse; Roerne vil sandsynligvis endog virke gavnligt paa Hestenes Fordøjelse. Det vil være forholdsvis let at vænne Hestene til at æde Roer.

C. Ved at sammenligne Hakkelse og hel Halm i Arbejdshestenes Foder viste det sig, at hvad enten den samme Halmmængde blev fodret op i hel Tilstand eller den først var skaaret i Hakkelse, saa havde det ingen nævneværdig forskellig Virkning paa Dyrenes Trivsel, deres Udseende eller Velbefindende, og man maa derfor m. H. t. Foderværdi regne 1 Kilogram helt Straafoder lig med 1 Kilogram Hakkelse.

Rettelser til 71de Beretning.

Efter at 71de Beretning var rentrykt, har vi opdaget følgende tre meningsforstyrrende Trykfejl:

Side 13. Den nederste Linje: »De store Kredse er Vanddraaber«, skal helt udgaa. Den gælder to andre Figurer, som imidlertid blev ombyttet med dem, der nu findes; men ved en Korrekturfejl blev Linjen staaende.

Side 21. Linje 9 fra neden; der staar: »c. 3 pCt.«, skal være »1.3 pCt.«.

Side 31. Linje 9 fra neden; der staar: »0.69«, skal være: »0.069«.

Hoved-Tabeller.

Hovedtabel 1. Forsøgshestenes Foder. Serritslevgaard 1901—02.

	Kilogram Foder daglig til Hest Nr.																	
	1			2			3			4			5			6		
	Havre	Majs	Hakkelse	Havre	Majs	Hakkelse	Havre	Majs	Hakkelse	Havre	Majs	Hakkelse	Havre	Majs	Hakkelse	Havre	Majs	Hakkelse
Forberedelsestid.																		
10. Oktober —12. Oktober	4.5	4.5	5.5	4.5	4.5	5.9	4.5	4.5	5.8	4.5	4.5	5.7	4.5	4.5	5.7	4.5	4.5	6.7
12. — —19. —	4.5	4.5	5.0	4.5	4.5	5.5	4.5	4.5	5.6	4.5	4.5	5.2	4.5	4.5	5.4	4.5	4.5	7.2
19. — —26. —	4.5	4.5	5.3	4.5	4.5	5.5	4.5	4.5	5.5	4.5	4.5	5.2	4.5	4.5	5.4	4.5	4.5	7.2
26. — — 2. November	4.5	4.5	6.0	4.5	4.5	5.8	4.5	4.5	5.7	4.5	4.5	5.6	4.5	4.5	5.5	4.5	4.5	7.4
2. November— 9. —	4.5	4.5	4.9	4.5	4.5	4.9	4.5	4.5	5.7	4.5	4.5	5.7	4.5	4.5	5.6	4.5	4.5	7.3
Gennemsnit	4.5	4.5	5.3	4.5	4.5	5.5	4.5	4.5	5.7	4.5	4.5	5.5	4.5	4.5	5.5	4.5	4.5	7.2
Overgangstid.																		
9. November—16. November	6.2	2.8	4.7	2.8	6.2	4.5	2.8	6.2	4.8	6.2	2.8	5.1	3.9	5.1	5.8	5.1	3.9	7.4
Forsøgstid.																		
16. November —23. November	9.0	—	4.3	—	9.0	2.9	—	9.0	3.0	8.3	—	2.1	3.0	6.0	4.3	6.0	3.0	5.6
23. — —30. —	8.1	—	4.3	—	8.1	2.8	—	8.1	2.9	8.1	—	3.4	2.0	4.0	3.7	5.4	2.7	5.4
30. — — 7. December	7.5	—	5.0	—	7.5	3.6	—	7.5	4.1	7.5	—	3.5	2.5	5.0	5.5	5.0	2.5	6.3
7. December —14. —	7.5	—	5.7	—	7.5	3.8	—	7.5	5.9	7.5	—	6.2	2.5	5.0	5.8	5.0	2.5	6.5
14. — —21. —	7.5	—	5.8	—	7.5	2.8	—	6.4	3.3	7.5	—	6.6	2.5	5.0	5.8	5.0	2.5	6.8
21. — —28. —	6.4	—	6.0	—	6.4	3.5	—	5.6	4.8	6.4	—	5.9	2.1	4.3	5.8	4.3	2.1	6.8

28. December – 4. Januar	6.0	–	7.5	–	6.0	4.0	–	6.0	5.5	6.0	–	6.1	2.0	4.0	7.0	4.0	2.0	7.2
4. Januar – 11. –	6.0	–	6.6	–	6.0	4.0	–	6.0	5.8	6.0	–	5.8	2.0	4.0	6.8	4.0	2.0	7.3
11. – – 18. –	6.0	–	6.6	–	6.0	4.0	–	6.0	6.2	6.0	–	6.0	2.0	4.0	6.7	4.0	2.0	7.3
18. – – 25. –	6.0	–	7.0	–	6.0	4.5	–	6.0	6.7	6.0	–	5.3	2.0	4.0	6.7	4.0	2.0	7.9
25. – – 1. Februar	6.0	–	6.5	–	6.0	4.4	–	6.0	5.7	6.0	–	5.5	2.0	4.0	6.2	4.0	2.0	7.3
Gennemsnit	6.9	–	5.9	–	6.9	3.7	–	6.7	4.9	6.9	–	5.1	2.2	4.5	5.8	4.6	2.3	6.8
Overgangstid.																		
1. Februar – 8. Februar	5.2	0.8	6.0	0.8	5.2	4.7	0.8	5.2	6.1	5.2	0.8	5.1	2.1	3.9	5.9	3.9	2.1	6.4
Eftertid.																		
8. Februar – 15. Februar	3.0	3.0	7.0	3.0	3.0	5.4	3.0	3.0	6.8	3.0	3.0	6.8	3.0	3.0	6.6	3.0	3.0	7.5
15. – – 22. –	2.9	2.9	6.5	2.9	2.9	4.9	2.9	2.9	6.5	2.9	2.9	6.4	2.9	2.9	6.5	2.9	2.9	7.3
22. – – 1. Marts	2.8	2.8	5.9	2.8	2.8	4.8	2.8	2.8	6.4	2.8	2.8	6.1	2.8	2.8	6.6	2.8	2.8	6.5
1. Marts – 8. –	2.8	2.8	6.5	2.8	2.8	5.4	2.8	2.8	6.6	2.8	2.8	6.3	2.8	2.8	6.3	2.8	2.8	4.6
8. – – 15. –	2.8	2.8	5.8	2.8	2.8	4.8	2.8	2.8	5.4	2.8	2.8	4.6	2.8	2.8	5.5	2.8	2.8	5.9
Gennemsnit	2.9	2.9	6.3	2.9	2.9	5.1	2.9	2.9	6.3	2.9	2.9	6.0	2.9	2.9	6.3	2.9	2.9	6.4

Hovedtabel 2. Forsøgshestenes Foder. Serritslevgaard 1903—04.

	Kilogram Foder daglig til Hest Nr.																	
	1			2			3			4			5			6		
	Havre	Roer	Hakkelse	Havre	Roer	Hakkelse	Havre	Roer	Hakkelse	Havre	Roer	Hakkelse	Havre	Roer	Hakkelse	Havre	Roer	Hakkelse
Forberedelsestid.																		
8. November —15. November	7.5	4.0	6.2	7.5	4.0	5.2	7.5	4.0	6.0	7.5	4.0	7.2	7.5	4.0	8.0	7.6	3.5	5.3
15. — —22. —	7.4	4.4	5.9	7.4	4.4	5.7	7.4	4.4	6.0	7.4	4.4	7.7	7.4	4.4	8.4	7.4	5.5	6.2
22. — —29. —	7.3	6.0	5.9	7.3	6.0	5.5	7.3	6.0	6.8	7.3	6.0	7.8	7.3	6.0	8.4	7.3	7.5	6.5
29. — — 6. December	7.1	6.9	6.4	7.1	6.9	5.8	7.1	6.9	7.2	7.1	6.9	8.9	7.1	6.9	9.2	7.4	6.0	7.6
6. December —13. — —	6.9	9.0	6.9	6.9	9.0	6 2	6.9	9.0	7.3	6.9	9.0	9.1	6.9	9.0	9.3	7.5	5.0	7.5
13. — —20. —	6.8	10.0	7.6	6.8	10.0	6.5	6.8	10.0	8.2	6.8	10.0	10.1	6.8	10.0	9.9	7.5	5.0	8.1
Gennemsnit	7.2	6.7	6.5	7.2	6.7	5.8	7.2	6.7	6.9	7.2	6.7	8.5	7.2	6.7	8.9	7.5	5.4	6.9
Overgangstid.																		
20. December —27. December	7.5	4.3	7.0	6.8	10.0	5.8	7.5	4.3	7.4	6.8	10.0	9.6	6.8	10.0	9.8	8.0	0.4	8.9
27. — — 3. Januar	7.6	—	7.3	6.3	10.0	6.5	7.6	—	7.2	6.4	10.0	9.9	6.3	10.0	10.0	7.6	—	9.8

Forsøgstid.																		
3. Januar – 10. Januar	6.4	–	7.7	5.2	10.0	6.6	6.4	–	7.7	5.2	10.0	10.0	5.2	10.0	9.9	6.4	–	9.7
10. – – 17. –	5.3	–	6.7	3.9	11.1	6.0	5.3	–	7.4	3.9	11.1	9.3	3.9	11.1	9.1	5.3	–	9.1
17. – – 24. –	6.7	–	6.1	5.2	12.5	6.0	6.7	–	7.7	5.2	12.5	9.0	5.2	12.5	8.6	6.7	–	8.5
24. – – 31. –	8.0	–	5.8	6.6	11.1	5.9	8.0	–	6.7	6.4	12.5	8.7	6.4	12.5	9.0	8.0	–	7.8
31. – – 7. Februar	7.9	–	4.8	6.6	10.0	5.1	7.9	–	6.2	6.3	12.5	7.8	6.3	12.5	8.1	7.9	–	7.5
7. Februar – 14. –	6.0	–	6.2	4.7	10.0	5.5	6.0	–	6.7	4.4	12.5	8.5	4.4	12.5	8.2	6.0	–	7.9
14. – – 21. –	6.0	–	7.6	4.7	10.0	6.2	6.0	–	7.5	4.3	12.5	9.1	4.3	12.5	8.9	6.0	–	8.6
21. – – 28. –	5.7	–	6.7	4.4	10.0	6.0	5.7	–	7.7	4.1	12.5	9.5	4.1	12.5	8.9	5.7	–	7.6
28. – – 6. Marts	7.4	–	6.2	6.1	10.0	5.2	7.4	–	6.6	5.8	12.5	8.3	5.8	12.5	8.2	7.4	–	7.2
6. Marts – 13. –	8.0	–	7.0	6.7	10.0	5.9	8.0	–	6.2	6.3	12.5	8.8	6.3	12.5	8.6	8.0	–	8.1
Gennemsnit...	6.7	–	6.5	5.4	10.5	5.8	6.7	–	7.0	5.2	12.1	8.9	5.2	12.1	8.8	6.7	–	8.2
Overgangstid.																		
13. Marts – 20. Marts	7.4	4.9	7.1	7.1	7.4	5.7	7.4	4.9	7.3	7.1	7.4	9.5	7.1	7.4	8.9	7.4	4.9	8.0
Eftertid.																		
20. Marts – 27. Marts	6.4	6.0	6.3	6.4	6.0	4.7	6.4	6.0	7.3	6.4	6.0	9.4	6.4	6.0	7.6	6.4	6.0	8.0
27. – – 3. April	6.4	6.0	6.6	6.4	6.0	5.2	6.4	6.0	7.3	6.4	6.0	9.3	6.4	6.0	9.0	6.4	6.0	9.3
3. April – 10. –	6.3	6.0	7.2	6.3	6.0	5.4	6.3	6.0	7.2	6.3	6.0	9.2	6.3	6.0	8.5	6.3	6.0	8.9
10. – – 13. –	6.4	5.3	7.0	6.4	5.3	5.8	6.4	5.3	6.9	6.4	5.3	9.5	6.4	5.3	9.0	6.4	5.3	8.9
Gennemsnit...	6.4	5.8	6.8	6.4	5.8	5.3	6.4	5.8	7.2	6.4	5.8	9.4	6.4	5.8	8.5	6.4	5.8	8.8

Hovedtabel 3. Forsøgshestenes Foder. Vilhelmsborg 1903—04.

	Kilogram Foder daglig til Hest Nr.																							
	1			2			3			4			5			6			7			8		
	Havre	Roer	Hakkelse	Havre	Roer	Hakkelse	Havre	Roer	Hakkelse	Havre	Roer	Hakkelse	Havre	Roer	Hakkelse	Havre	Roer	Hakkelse	Havre	Roer	Hakkelse	Havre	Roer	Hakkelse
Forberedelsestid.																								
5. Novbr.— 8. Novbr..	8.7	5.0	7.1	8.7	5.0	4.9	8.7	5.0	5.9	8.7	2.7	4.3	5.9	3.3	3.1	8.7	5.0	5.6	8.7	4.2	5.4	8.7	5.0	6.6
8. — —15. — ..	8.5	5.0	7.6	8.5	5.0	4.8	8.5	5.0	6.2	8.5	3.7	4.0	8.5	5.0	5.6	8.5	5.0	6.0	8.5	4.3	5.6	8.5	4.5	6.0
15. — —22. — ..	8.5	6.9	6.7	8.5	7.0	4.1	8.5	6.8	5.3	8.5	4.1	3.1	8.5	7.0	3.6	8.5	7.0	5.8	8.5	6.4	4.9	8.5	5.0	5.1
22. — —29. — ..	8.5	9.0	5.1	8.5	8.6	3.4	8.5	8.9	3.6	8.5	5.4	4.1	8.5	9.0	3.3	8.5	9.0	5.0	8.5	7.7	4.0	8.5	5.8	4.3
29. — — 6. Decbr. .	8.5	9.4	6.0	8.5	8.6	2.8	7.3	8.0	4.6	8.5	5.1	3.6	8.5	9.4	4.2	8.5	9.4	6.3	8.5	8.7	4.3	8.5	6.8	5.0
6. Decbr. —13. — ..	8.5	10.0	5.0	8.5	9.2	3.4	8.0	9.8	4.5	8.5	6.8	3.7	8.5	10.0	4.3	8.5	10.0	5.9	8.5	9.3	4.4	8.5	7.7	4.7
13. — —20. — ..	8.5	10.0	5.2	8.5	9.7	3.7	8.5	10.0	4.7	8.5	7.2	2.9	8.5	10.0	4.0	8.5	10.0	6.0	8.5	8.5	3.3	8.5	7.5	4.5
Gennemsnit...	8.5	7.9	6.1	8.5	7.6	3.9	8.3	7.6	5.0	8.5	5.0	3.7	8.1	7.7	4.0	8.5	8.1	5.8	8.5	7.0	4.6	8.5	6.0	5.2
Overgangstid.																								
20. Decbr. —27. Decbr. .	7.8	10.0	5.9	8.3	3.9	4.5	6.8	8.6	4.6	8.3	3.4	4.6	6.4	5.5	3.4	7.8	10.0	6.4	7.8	9.1	4.6	8.3	3.7	5.6
27. — — 3. Jan....	7.6	10.0	5.9	8.3	—	3.4	7.5	10.0	5.9	8.3	—	4.7	8.4	—	4.7	7.6	10.0	6.8	7.6	9.8	4.7	8.4	—	6.0

Forsøgstid.																								
3. Jan. –10. Jan....	7.8	10.7	6.7	8.7	–	5.2	7.8	10.9	6.3	8.7	–	4.9	8.7	–	5.1	7.8	10.7	7.4	7.8	10.1	4.4	8.7	–	6.6
10. – –17. – ...	5.7	12.5	6.5	7.6	–	4.9	5.7	12.5	6.4	7.6	–	5.1	7.6	–	5.7	5.7	12.5	7.7	5.7	12.1	4.7	7.6	–	7.1
17. – –24. – ...	6.7	12.5	5.7	8.4	–	3.8	6.7	12.5	5.9	8.4	–	4.2	8.4	–	4.6	6.7	12.5	6.4	6.4	11.5	3.8	8.4	–	4.9
24. – –31. – ...	5.6	12.5	6.3	7.4	–	3.5	5.6	12.5	5.7	7.4	–	3.9	7.4	–	4.2	5.6	12.5	6.6	5.8	11.0	3.6	7.4	–	4.6
31. – – 7. Febr. ..	6.3	13.1	5.5	8.3	–	5.0	6.5	12.1	5.8	8.3	–	5.2	8.3	–	4.8	6.2	13.8	6.5	6.6	10.9	3.6	8.3	–	4.9
7. Febr. –14. – ..	5.4	15.0	6.3	7.4	–	5.5	5.8	12.2	6.1	7.4	–	5.7	7.4	–	4.6	5.4	15.0	6.8	5.8	12.4	4.3	7.4	–	6.4
14. – –21. – ..	5.5	15.0	6.0	7.4	–	5.2	4.0	5.5	3.2	7.1	–	6.2	7.4	–	5.1	5.5	15.0	6.2	5.8	12.2	4.4	7.4	–	6.5
21. – –28. – ..	6.6	15.0	4.6	8.6	–	4.2	8.6	10.4	3.9	8.6	–	4.2	8.6	–	3.4	6.6	15.0	5.0	7.0	11.6	3.6	8.6	–	5.0
28. – – 6. Marts..	7.3	15.0	5.3	9.2	–	4.3	7.8	11.9	4.6	9.4	–	3.6	9.4	–	2.5	7.4	15.0	5.9	7.8	11.9	3.1	9 4	–	5.5
6. Marts –13. – ..	6.6	15.0	5.4	8.5	–	4.2	7.5	12.1	5.3	9.1	–	3.6	9.1	–	3.1	7.2	15.0	6.0	7.5	12.5	3.5	9.1	–	5.9
Gennemsnit...	6.4	13.6	5.8	8.2	–	4.6	6.6	11.3	5.3	8.2	–	4.7	8.2	–	4.3	6.4	13.7	6.5	6.6	11.6	3.9	8.2	–	5.7
Overgangstid.																								
13. Marts –20. Marts..	6.6	10.6	5.8	7.7	2.4	4.5	6.8	9.8	6.0	7.8	2.4	4.1	7.8	2.4	4 0	6.7	10.6	6.7	6.8	9.8	4.2	7.8	2.4	6.7
Eftertid.																								
20. Marts –27. Marts..	7.4	6.0	5.7	7.4	6.0	4.9	8.5	6.0	5.1	8.5	6.0	4.0	8.5	6.0	3.8	8.5	6.0	6.1	8.5	6.0	3.7	8.5	6.0	5.2
27. – – 3. April ..	7.3	6.0	5.6	7.3	6.0	5.1	8.2	6.0	5.7	8.2	6.0	3.9	8.2	6.0	3.5	7.4	5.6	5.5	8.2	6.0	4.7	8.2	6.0	6.3
3. April –10. – ..	5.3	4.3	3.1	7.3	6.0	4.6	7.4	6.0	5.9	7.4	6.0	3.9	7.4	6.0	3.2	7.4	6.0	6.8	7.4	6.0	4.2	7.4	6.0	6.3
10. – –12. – ..	7.9	6.0	4.2	7.9	6.0	4.6	8.9	2.6	5.8	8.9	6.0	4.5	6.8	6.0	4.2	8.3	6.0	7.8	8.9	6.0	4.7	8.9	6.0	6.3
Gennemsnit...	7.0	5.6	4.7	7.5	6.0	4.8	8.3	5.2	5.6	8.3	6.0	4.1	7.7	6.0	3.7	7.9	5.9	6.6	8.3	6.0	4.3	8.3	6.0	6.0

Hovedtabel 4. Forsøgshestenes Foder

	Kiløgram Foder daglig											
	1 a				1 b				2 a			
	Havre	Hø	Hakkelse	Halm	Havre	Hø	Hakkelse	Halm	Havre	Hø	Hakkelse	Halm
Forberedelsestid.												
8. Decbr. – 15. Decbr.	10	3	8	–	10	3	8	–	10	3	6.3	–
15. – – 22. –	10	3	8	–	10	3	8	–	10	3	6.5	–
Gennemsnit...	10	3	8	–	10	3	8	–	10	3	6.4	–
Overgangstid.												
22. Decbr. – 29. Decbr.	8	2.2	8	–	8	2.2	6.3	–	8	2.2	6.5	–
29. – – 5. Jan. .	8	2.0	9	–	8	2.0	4.2	4.9	8	2.0	8.0	–
Forsøgstid.												
5. Jan. – 12. Jan. .	9	2	10	–	9	2	0.5	9.2	9	2	8	–
12. – – 19. –	9	2	10	–	9	2	0.5	9.5	9	2	8	–
19. – – 26. –	9	2	10	–	9	2	0.5	9.5	9	2	8	–
26. – – 2. Febr.	7	2	10	–	7	2	0.5	9.5	7	2	8	–
2. Febr. – 9. –	7	2	10	–	7	2	0.5	9.5	7	2	9.2	–
9. – – 16. –	7	2	10	–	7	2	0.5	8.8	7	2	10	–
16. – – 23. –	6	2	10	–	6	2	0.5	9.5	6	2	10	–
23. – – 2. Marts	6	2	9.5	–	6	2	0.5	9.0	6	2	7.7	–
2. Marts – 9. –	7.5	2	10	–	7.5	2	0.5	9.5	7.5	2	10	–
9. – – 16. –	8	2	10	–	8	2	0.5	9.5	8	2	10	–
16. – – 23. –	8	–	10	–	8	–	0.5	9.5	8	–	10	–
23. – – 30. –	9	–	10	–	9	–	0.5	9.5	9	–	10	–
Gennemsnit...	7.7	1.7	10	–	7.7	1.7	0.5	9.4	7.7	1.7	9.1	–
Overgangstid.												
30. Marts – 6. April	9	–	10	–	9	–	5.8	3.9	9	–	10	–
Eftertid.												
6. April – 13. April	10	–	10	–	10	–	10	–	10	–	10	–

Aakjær 1909—10.

til Hest Nr.	2 b				3 a				3 b				4 a			
	Havre	Hø	Hakkelse	Halm	Havre	Hø	Hakkelse	Halm	Havre	Hø	Hakkelse	Halm	Havre	Hø	Hakkelse	Halm
	10	3	6.3	—	10	3	5.3	—	10	3	5.3	—	10	3	6.3	—
	10	3	6.5	—	10	3	6.0	—	10	3	6 0	—	10	3	6.5	—
	10	3	6.4	—	10	3	5.7	—	10	3	5.7	—	10	3	6.4	—
	8	2.2	4.8	—	8	2.2	6.0	—	8	2.2	4.3	—	8	2.2	6.5	—
	8	2.0	3.2	4.9	8	2.0	6.7	—	8	2.0	1.9	4.9	8	2.0	8.0	—
	9	2	0.5	7.0	9	2	8	—	9	2	0.5	5.9	9	2	8	—
	9	2	0.5	7.5	9	2	8	—	9	2	0.5	5.5	9	2	8	—
	9	2	0.5	7.5	9	2	8	—	9	2	0.5	5.6	9	2	8	—
	7	2	0.5	7.5	7	2	8	—	7	2	0.5	6.0	7	2	8	—
	7	2	0.5	7.5	7	2	8	—	7	2	0.5	6.9	7	2	7.5	—
	7	2	0.5	9.5	7	2	8	—	7	2	0.5	7.5	7	2	8	—
	6	2	0.5	9.5	6	2	8	—	6	2	0.5	7.5	6	2	8	—
	6	2	0.5	9.5	6	2	8	—	6	2	0.5	7.5	6	2	8	—
	7.5	2	0.5	9.5	7.5	2	8	—	7.5	2	0.5	7.5	8.5	2	8	—
	8	2	0.5	9.5	8	2	8	—	8	2	0.5	7.5	8.5	2	8	—
	8	—	0.5	9.5	8	—	8	—	8	—	0.5	7.5	8.5	—	8	—
	9	—	0.5	9.5	9	—	8	—	9	—	0.5	7.5	9	—	8	—
	7.7	1.7	0.5	8.6	7.7	1.7	8	—	7.7	1.7	0.5	6.9	8.0	1.7	8.0	—
	9	—	5.8	4	9	—	8	—	9	—	4.8	3	9	—	8	—
	10	—	10	—	10	—	8	—	10	—	8	—	10	—	8	—

Hovedtabel 4. (Fortsat).

	Kilogram Foder daglig											
	4 b				5 a				5 b			
	Havre	Hø	Hakkelse	Halm	Havre	Hø	Hakkelse	Halm	Havre	Hø	Hakkelse	Halm
Forberedelsestid.												
8. Decbr. – 15. Decbr.	10	3	6.3	–	10	3	6.3	–	10	3	6.3	–
15. – – 22. –	10	3	6.5	–	10	3	6.7	–	10	3	6.7	–
Gennemsnit...	10	3	6.4	–	10	3	6.5	–	10	3	6.5	–
Overgangstid.												
22. Decbr. – 29. Decbr.	8	2.2	4.8	–	8	2.2	6.5	–	8	2.2	4.8	–
29. – – 5. Jan.	8	2.0	3.2	4.9	8	2.0	8.0	–	8	2.0	3.2	4.9
Forsøgstid.												
5. Jan. – 12. Jan.	9	2	0.5	7.3	9	2	8	–	9	2	0.5	7.3
12. – – 19. –	9	2	0.5	7.5	9	2	8	–	9	2	0.5	7.5
19. – – 26. –	9	2	0.5	7.5	9	2	8	–	9	2	0.5	7.5
26. – – 2. Febr.	7	2	0.5	7.5	7	2	8	–	7	2	0.5	7.5
2. Febr. – 9. –	7	2	0.5	7.5	7	2	8	–	7	2	0.5	7.5
9. – – 16. –	7	2	0.5	7.5	7	2	8	–	7	2	0.5	6.4
16. – – 23. –	6	2	0.5	7.5	6	2	8	–	6	2	0.5	7.5
23. – – 2. Marts	6	2	0.5	7.5	6	2	8	–	6	2	0.5	7.5
2. Marts – 9. –	8.5	2	0.5	7.5	7.5	2	8	–	7.5	2	0.5	7.5
9. – – 16. –	8.5	2	0.5	7.5	8	2	8	–	8	2	0.5	7.5
16. – – 23. –	8.2	–	0.5	7.5	8	–	8	–	8	–	0.5	7.5
23. – – 30. –	9	–	0.5	7.5	9	–	8	–	9	–	0.5	7.5
Gennemsnit...	7.9	1.7	0.5	7.5	7.7	1.7	8	–	7.7	1.7	0.5	7.4
Overgangstid.												
30. Marts – 6. April	9	–	4.8	3.2	9	–	8	–	9	–	4.8	3.2
Eftertid.												
6. April – 13. April	10	–	8	–	10	–	8	–	10	–	8	–

til Hest Nr.

6 a				6 b				7 a				7 b			
Havre	Hø	Hakkelse	Halm	Havre	Hø	Hakkelse	Halm	Havre	Hø	Hakkelse	Halm	Havre	Hø	Hakkelse	Halm
10	3	6.3	–	10	3	6.3	–	10	3	5.3	–	10	3	5.3	–
10	3	6.6	–	10	3	6.5	–	10	3	6.0	–	10	3	6.0	–
10	3	6.5	–	10	3	6.4	–	10	3	5.7	–	10	3	5.7	–
8	2.2	6.5	–	8	2.2	4.8	–	8	2.2	6	–	8	2.2	4.3	–
8	2.0	8.7	–	8	2.0	3.9	4.9	8	2.0	7	–	8	2.0	2.5	4
9	2	8	–	9	2	0.5	7.3	9	2	8	–	9	2	0.5	5.9
9	2	8	–	9	2	0.5	7.5	9	2	8	–	9	2	0.5	5
9	2	8	–	9	2	0.5	7.5	9	2	8	–	9	2	0.5	4.2
7	2	8	–	7	2	0.5	7.5	7	2	8	–	7	2	0.5	5
7	2	8	–	7	2	0.5	7.5	7	2	8	–	7	2	0.5	5.2
7	2	10	–	7	2	0.5	9.5	7	2	8	–	7	2	0.5	5.4
6	2	10	–	6	2	0.5	9.5	6	2	8	–	6	2	0.5	4.3
6	2	10	–	6	2	0.5	9.5	6	2	8	–	6	2	0.5	5.5
7.5	2	10	–	7.5	2	0.5	9.5	8.5	2	8	–	8.5	2	0.5	5.5
8	2	10	–	8	2	0.5	6.5	8	2	8	–	8	2	0.5	4.9
8	–	10	–	8	–	0.5	8.8	8.2	–	8	–	8.5	–	0.5	5.5
9	–	10	–	9	–	0.5	9.5	9	–	8	–	9	–	0.5	5.5
7.7	1.7	9.2	–	7.7	1.7	0.5	8.3	7.8	1.7	8	–	7.8	1.7	0.5	5.2
9	–	10	–	9	–	6.0	4	9	–	8	–	9	–	4.5	1.2
10	–	10	–	10	–	10	–	10	–	8	–	10	–	6	–

Hovedtabel 5. Forsøgshestenes Foder

	Kilogram Foder daglig											
	8 a				8 b				9 a			
	Havre	Hø	Hakkelse	Halm	Havre	Hø	Hakkelse	Halm	Havre	Hø	Hakkelse	Halm
Forberedelsestid.												
25. Nvbr. – 2. Decbr.	6	3	7.0	–	6	3	10	–	6	3	7.5	–
2. Decbr. – 9. –	6	3	7.5	–	6	3	11	–	6	3	8.0	–
9. – – 16. –	6	3	7.5	–	6	3	10	–	6	3	8.0	–
Gennemsnit...	6	3	7.3	–	6	3	10.3	–	6	3	7.8	–
Overgangstid.												
16. Decbr. – 23. Decbr.	6	2.5	6.5	1.5	6	2.5	9	–	6	2.7	8.3	–
23. – – 30. –	6	1.0	3.2	5.0	6	1.0	9	–	6	1.0	8.0	–
Forsøgstiden.												
30. Decbr. – 6. Jan.	6	–	–	8	6	–	9	–	6	–	8	–
6. Jan. – 13. –	6	–	–	8	6	–	9	–	6	–	8	–
13. – – 20. –	6	–	7	–	6	–	–	8	6	–	8	–
20. – – 27. –	6	–	7	–	6	–	–	8	6	–	8	–
27. – – 3. Febr.	6	–	7	–	6	–	–	8	6	–	7.6	–
3. Febr. – 10. –	6	–	7	–	6	–	–	8	6	–	6.9	–
10. – – 17. –	6	–	7	–	6	–	–	9.6	6	–	5.0	–
17. – – 24. –	6	–	7	–	6	–	–	10	6	–	5.2	–
24. – – 3. Marts	6	–	7	–	6	–	–	10	6	–	7.1	–
3. Marts – 10. –	8	–	6.1	–	8	–	–	10	8	–	6.6	–
10. – – 17. –	8	–	5.1	–	8	–	–	9.5	8	–	6.0	–
17. – – 24. –	8	–	5 9	–	8	–	–	10	8	–	7.8	–
24. – – 31. –	8	–	7	–	8	–	–	10	8	–	7.3	–
31. – – 7. April	8	–	7	–	8	–	–	10	8	–	7.9	–
Gennemsnit...	6.7	–	5.7	1.2	6.7	–	1.3	7.9	6.7	–	7.1	–
Overgangstid.												
7. April – 14. April	8	–	6.4	–	8	–	7.5	2.5	8	–	8	–
Eftertid.												
14. April – 21. April	8	–	7	–	8	–	10	–	8	–	8	–
21. – – 27. –	8	–	7	–	8	–	10	–	8	–	8	–
Gennemsnit...	8	–	7	–	8	–	10	–	8	–	8	–

Langholt 1909—10.

til Hest Nr.

9 b				10 a				10 b				11 a			
Havre	Hø	Hakkelse	Halm	Havre	Hø	Hakkelse	Halm	Havre	Hø	Hakkelse	Halm	Havre	Hø	Hakkelse	Halm
6	3	7.5	—	6	3	7.5	—	6	3	7.5	—	6	3	7.5	—
6	3	8.0	—	6	3	8.5	—	6	3	8.5	—	6	3	8.0	—
6	3	8.0	—	6	3	8.0	—	6	3	8.0	—	6	3	8.0	—
6	3	7.8	—	6	3	8.0	—	6	3	8.0	—	6	3	7.8	—
6	2.5	6.5	1.5	6	2.5	8	—	6	2.5	7	1.5	6	2.5	8	—
6	1.0	3.0	5.0	6	1.0	8	—	6	1.0	3	5.0	6	1.0	8	—
6	—	—	8	6	—	8	—	6	—	—	8	6	—	8	—
6	—	—	8	6	—	8	—	6	—	—	8	6	—	8	—
6	—	—	8	6	—	8	—	6	—	—	8	6	—	8	—
6	—	—	8	6	—	8	—	6	—	—	8	6	—	8	—
6	—	—	8	6	—	8	—	6	—	—	8	6	—	8	—
6	—	—	8	6	—	8	—	6	—	—	8	6	—	8	—
6	—	—	8	6	—	8	—	6	—	—	7.7	6	—	8	—
6	—	—	8	6	—	8	—	6	—	—	8	6	—	8	—
6	—	—	8	6	—	8	—	6	—	—	8	6	—	8	—
8	—	—	7.8	8	—	8	—	8	—	—	8	8	—	7.4	—
8	—	—	7.5	8	—	8	—	8	—	—	8	8	—	7.2	—
8	—	—	7.7	8	—	8	—	8	—	—	8	8	—	8.0	—
8	—	—	7.5	8	—	8	—	8	—	—	8	8	—	7.4	—
8	—	—	7.8	8	—	8	—	8	—	—	8	7.5	—	7.5	—
6.7	—	—	7.9	6.7	—	8	—	6.7	—	—	8.5	6.7	—	7.8	—
8	—	5.3	1.6	8	—	8	—	8	—	6	2	8	—	8	—
8	—	8	—	8	—	8	—	8	—	8	—	8	—	8	—
8	—	8	—	8	—	8	—	8	—	8	—	8	—	8	—
8	—	8	—	8	—	8	—	8	—	8	—	8	—	8	—

Hovedtabel 5. (Fortsat).

	Kilogram Foder daglig til Hest Nr.											
	11 b				12 a				12 b			
	Havre	Hø	Hakkelse	Halm	Havre	Hø	Hakkelse	Halm	Havre	Hø	Hakkelse	Halm
Forberedelsestid.												
25. Nvbr. – 2. Decbr.	6	3	7.5	–	3.5	3	6.0	–	3.5	3	5.8	–
2. Decbr. – 9. –	6	3	8.0	–	3.5	3	7.5	–	3.5	3	7.0	–
9. – – 16. –	6	3	8.0	–	3.0	3	7.0	–	3.0	3	6.0	–
Gennemsnit...	6	3	7.8	–	3.3	3	6.8	–	3.3	3	6.3	–
Overgangstid.												
16. Decbr. – 23. Decbr.	6	2.5	6.5	1.5	3	2.5	5	1.5	3	2.7	5.5	–
23. – – 30. –	6	1.0	3.0	5.0	3	1.0	2	5.0	3	1.0	6.0	–
Forsøgstid.												
30. Decbr. – 6. Jan.	6	–	–	8	3	–	–	7	3	–	6	–
6. Jan. – 13. –	6	–	–	8	3	–	–	7	3	–	6	–
13. – – 20. –	6	–	–	8	3	–	7	–	3	–	–	6
20. – – 27. –	6	–	–	8	3	–	7	–	3	–	–	6
27. – – 3. Febr.	6	–	–	8	3	–	7	–	3	–	–	6
3. Febr. – 10. –	6	–	–	8	3	–	6	–	3	–	–	6
10. – – 17. –	6	–	–	8	3	–	6	–	3	–	–	6
17. – – 24. –	6	–	–	8	3	–	7	–	3	–	–	6
24. – – 3. April	6	–	–	8	3	–	7	–	3	–	–	6
3. April – 10. –	8	–	–	8	4	–	7	–	4	–	–	6
10. – – 17. –	8	–	–	8	4	–	7	–	4	–	–	6
17. – – 24. –	8	–	–	8	4	–	7	–	4	–	–	6
24. – – 31. –	8	–	–	8	4	–	7	–	4	–	–	6
31. – – 7. April	8	–	–	8	4	–	7	–	4	–	–	6
Gennemsnit...	6.7	–	–	8	3.4	–	5.9	1.0	3.4	–	0.9	5.2
Overgangstid.												
7. April – 14. April	8	–	6	2	4	–	6.8	–	4	–	4.5	1.5
Eftertid.												
14. April – 21. April	8	–	8	–	4	–	7	–	4	–	6	–
21. – – 27. –	8	–	8	–	4	–	7	–	4	–	6	–
Gennemsnit...	8	–	8	–	4	–	7	–	4	–	6	–

Hovedtabel 6. Forsøgshestenes Vægt Serritslevgaard 1901—02.

	1	2	3	4	5	6
Forberedelsestid:	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.
9. Oktober	626.5	551.0	576.0	569.0	604.5	602.5
13. —	615.5	550.5	565.0	561.5	591.5	590.0
20. —	627.0	552.5	570.0	561.0	613.0	591.5
27. —	617.0	544.5	565.5	565.0	613.0	581.0
3. November	622.5	548.5	568.0	566.0	610.0	590.0
10. —	614.0	552.0	558.5	568.0	609.0	589.0
Gennemsnit	620.4	549.8	567.5	565.0	606.8	590.7
Overgangstid:						
17. November	614.0	540.5	568.5	563.5	611.0	588.0
Forsøgstid:						
24. November	612.5	544.5	559.0	548.5	603.5	578.0
1. December	609.5	547.0	556.0	546.5	598.5	574.0
8. —	615.0	547.0	558.5	552.0	610.5	574.0
15. —	618.0	549.5	571.0	552.0	615.5	580.0
22. —	628.5	558.5	562.5	566.5	625.0	587.0
29. —	632.5	556.5	572.0	562.0	614.5	575.0
5. Januar	632.5	554.0	570.0	550.0	619.0	570.5
12. —	646.0	567.5	576.5	567.0	625.0	577.5
19. —	639.5	562.0	579.5	567.0	623.5	581.5
26. —	641.0	566.0	583.0	561.0	626.5	579.5
2. Februar	617.5	561.5	568.5	554.5	610.5	573.5
Gennemsnit	626.6	555.8	568.8	555.7	615.6	577.3
Overgangstid:						
9. Februar	621.5	564.0	580.5	563.5	614.0	573.0
Eftertid:						
16. Februar	627.0	575.0	588.0	574.0	624.5	578.5
23. —	629.5	566.5	585.5	563.5	622.5	580.5
2. Marts	629.0	568.5	587.0	571.0	619.0	556.5
9. —	630.5	565.0	577.5	554.0	616.5	557.5
16. —	629.5	557.0	574.0	543.5	610.0	564.5
Gennemsnit	629.0	566.4	582.4	561.2	618.5	567.5

Hovedtabel 7. Forsøgshestenes Vægt
Serritslevgaard 1903—04.

	1	2	3	4	5	6
Forberedelsestid:	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.
8. Novbr.—15. Novbr.	601.5	562.5	559.0	568.0	559.0	588.0
15. — —22. —	595.5	555.0	550.5	559.5	550.5	581.5
22. — —29. —	590.0	559.0	545.5	556.0	545.0	575.5
29. — — 6. Decbr.	584.0	542.5	545.5	555.5	536.5	575.5
6.Decbr. —13. —	584.0	545.5	544.5	556.0	542.0	578.0
13. — —20. —	593.0	551.5	556.5	563.5	540.0	585.0
Gennemsnit. . .	591.3	552.7	550.3	559.8	545.5	580.6
Overgangstid:						
20. Decbr. —27. Decbr.	591.5	545.5	554.5	563.0	543.0	587.5
27. — — 3. Jan.	593.5	558.0	560.0	579.0	553.0	598.0
Forsøgstid:						
3. Jan. —10. Jan.	599.0	564.0	568.5	586.5	558.0	609.0
10. — —17. —	601.5	564.5	567.0	583.0	563.5	610.5
17. — —24. —	591.0	553.5	554.0	572.0	555.5	594.0
24. — —31. —	582.0	556.5	554.5	572.5	554.5	586.0
31. — — 7. Febr.	582.5	561.5	556.5	574.0	559.0	591.0
7. Febr. —14. —	590.5	566.5	561.5	579.5	566.0	600.5
14. — —21. —	596.5	569.5	564.5	579.0	572.5	603.0
21. — —28. —	587.5	561.5	551.5	565.5	564.5	591.0
28. — — 6. Marts	584.5	559.5	545.0	561.0	556.0	578.0
6. Marts —13. —	585.5	567.5	546.0	568.0	558.0	581.0
Gennemsnit. . .	590.1	562.5	556.9	574.1	560.8	594.4
Overgangstid:						
13. Marts —20. Marts	589.0	563.0	558.0	570.0	562.0	586.0
Eftertid:						
20. Marts —27. Marts	600.0	567.0	564.5	573.0	560.5	594.5
27. — — 3. April	592.5	560.5	559.0	562.5	556.5	591.0
3. April —10. —	596.5	564.5	566.5	568.5	560.5	589.0
10. — —13. —	595.5	558.0	555.5	557.5	553.5	580.5
Gennemsnit. . .	596.1	562.5	561.4	565.4	557.8	588.8

Hovedtabel 8. Forsøgshestenes Vægt Vilhelmsborg 1903—04.

	1	2	3	4	5	6	7	8
Forberedelsestid.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.
5. Novbr. — 8. Novbr. .	603.5	578.5	633.5	596.5	546.5	604.0	553.0	556.0
8. — —15. — . .	599.5	572.5	629.5	584.5	542.5	608.5	539.5	550.5
15. — —22. — . .	600.5	577.5	628.5	578.0	539.5	603.5	547.5	551.0
22. — —29. — . .	597.0	572.5	617.5	566.5	539.5	584.5	541.5	542.5
29. — — 6. Decbr. .	613.5	583.5	630.5	580.5	556.5	601.5	558.0	562.5
6. Decbr. —13. — . .	616.5	590.0	629.5	584.5	563.5	608.5	570.5	567.5
13. — —20. — . .	598.0	576.0	615.5	566.0	544.5	584.5	562.0	545.5
Gennemsnit. . .	604.1	578.6	630.6	579.5	547.5	599.3	553.1	553.6
Overgangstid.								
20. Decbr. —27. Decbr. . .	601.5	575.5	616.5	566.5	541.5	580.0	556.5	546.0
27. — — 3. Jan. . . .	611.5	583.0	623.5	571.5	543.5	588.5	561.5	558.5
Forsøgstid.								
3. Jan. —10. Jan. . . .	622.5	583.5	628.5	575.5	547.5	602.5	564.5	560.5
10. — —17. — . . .	632.5	596.0	642.5	580.5	560.0	609.0	575.7	572.0
17. — —24. — . . .	618.5	580.5	624.5	570.5	542.5	593.5	560.0	550.5
24. — —31. — . . .	623.5	586.0	634.5	578.5	552.5	602.5	567.5	558.5
31. — — 7. Febr. . .	611.5	582.5	622.0	571.5	545.5	594.5	558.5	552.5
7. Febr. —14. — . .	637.5	589.5	630.5	583.5	560.5	601.5	569.5	564.5
14. — —21. — . .	641.5	602.5	621.5	589.5	566.5	603.5	573.5	585.5
21. — —28. — . . .	636.5	598.5	606.0	583.5	561.5	598.5	572.5	575.5
28. — — 6. Marts . .	638.5	594.5	610.5	572.5	545.5	599.5	569.5	567.5
6. Marts —13. — . .	647.5	603.0	612.5	570.5	543.5	606.5	566.5	570.5
Gennemsnit. . .	631.0	591.7	623.3	577.6	552.6	601.2	567.8	565.8
Overgangstid.								
13. Marts —20. Marts . .	661.5	623.5	628.0	583.5	556.5	614.5	581.5	582.5
Eftertid.								
20. Marts —27. Marts . .	665.5	633.5	616.5	574.5	545.5	602.5	567.5	572.5
27. — — 3. April . .	660.5	629.5	618.5	579.5	544.5	599.5	568.5	575.5
3. April —20. — . .	653.5	634.5	623.5	601.5	554.5	610.5	587.5	593.5
10. — —13. — :	650.5	640.5	621.5	588.5	548.5	608.5	587.5	589.5
Gennemsnit. . .	657.5	634.5	620.0	586.0	548.3	605.3	577.8	582.8

Hovedtabel 9. Forsøgshestenes Vægt. Aakjær 1909—10.

	1 a	2 a	3 a	4 a	5 a	6 a	7 a	1 b	2 b	3 b	4 b	5 b	6 b	7 b
Forberedelsestid.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.
1. Decbr. — 8. Decbr.	593.0	623.5	516.7	572.9	673.5	651.5	573.5	550.0	575.2	585.0	590.0	717.3	635.0	553.0
8. — —15. —	601.3	615.5	525.4	581.1	666.8	639.1	572.2	556.5	576.8	580.7	586.5	713.6	628.8	549.7
15. — —22. —	603.6	614.3	519.7	577.9	667.9	626.0	574.0	555.4	584.7	584.7	593.0	704.6	635.0	554.0
Gennemsnit	599.4	617.4	520.6	577.5	669.4	638.9	573.2	554.0	579.0	583.5	589.8	711.9	632.9	552.2
Overgangstid.														
22. Decbr. —29. Decbr.	621.1	623.2	533.0	608.6	677.9	641.8	584.0	558.2	582.2	591.6	615.0	716.1	644.0	554.0
29. — — 5. Jan.	618.2	623.2	531.8	607.5	675.7	670.7	581.4	565.7	581.1	594.3	621.5	720.0	650.0	550.1
Forsøgstid.														
5. Jan. —12. Jan.	600.4	620.7	525.0	594.7	660.4	647.2	572.2	545.4	570.4	584.7	601.5	695.4	624.0	546.1
12. — —19. —	591.1	621.5	517.9	590.7	664.3	639.0	562.5	540.4	570.4	580.4	594.3	701.8	613.6	540.7
19. — —26. —	616.8	628.6	522.8	601.5	667.9	647.9	570.4	559.7	575.4	582.9	608.2	705.0	625.0	546.5
26. — — 2. Febr.	624.0	631.8	525.3	614.0	665.7	652.2	574.3	565.0	578.6	582.5	619.3	709.7	630.0	551.5
2. Febr. — 9. —	634.7	638.9	525.7	601.5	667.9	656.5	577.9	565.4	587.2	592.2	612.5	706.8	634.0	554.3
9. — —16. —	622.2	629.3	521.1	599.0	671.0	654.7	571.5	557.2	576.1	587.9	613.2	700.4	632.5	547.9
16. — —23. —	620.7	631.1	527.2	694.7	665.0	652.2	567.2	553.2	583.9	593.2	613.6	699.0	641.8	549.7
23. — — 2. Marts	626.8	630.0	530.4	599.3	663.2	658.2	576.8	549.7	576.5	595.7	609.0	705.0	651.1	557.9
2. Marts — 9. —	624.7	636.8	518.9	603.6	664.3	652.2	575.4	560.7	587.9	588.6	617.5	715.7	640.4	553.2

9. Marts – 16. Marts	625.0	626.5	523.6	583.6	667.9	667.5	589.3	556.8	568.2	587.5	600.7	709.0	615.0	563.2
16. – – 23. –	611.1	630.4	518.2	593.6	658.9	685.0	596.1	550.7	580.8	579.6	612.2	697.5	640.7	568.9
23. – – 30. –	615.4	626.8	516.8	584.3	655.0	676.1	588.2	550.0	577.9	582.5	612.2	696.5	644.3	556.0
Gennemsnit...	617.7	629.4	522.7	596.7	664.3	657.4	576.8	554.5	577.8	586.5	609.5	703.5	632.7	553.0
Overgangstid.														
30. Marts – 6. April	604.3	620.7	506.5	576.5	642.8	652.2	576.1	550.4	570.4	577.5	598.2	682.2	628.2	549.3
Eftertid.														
6. April – 13. April	596.5	621.3	502.2	568.2	636.1	640.0	571.8	538.2	570.7	579.0	580.0	674.7	621.5	544.7

Hovedtabel 10. Forsøgshestenes Vægt. Langholt 1909—10.

	8 a	9 a	10 a	11 a	12 a	8 b	9 b	10 b	11 b	12 b
Forberedelsestid.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.
25. Novbr.— 2. Decbr.	651.0	644.3	663.0	667.7	689.0	709.0	660.0	625.7	675.1	638.0
2. Decbr. — 9. —	656.0	647.9	656.3	667.0	696.1	715.5	665.5	629.2	678.1	633.0
9. — —16. —	650.0	643.3	651.2	671.4	695.0	709.0	657.1	622.7	678.6	630.5
Gennemsnit	652.3	645.2	656.8	668.7	693.4	711.2	660.9	625.9	677.3	633.8
Overgangstid.										
16. Decbr. —23. Decbr.	641.0	643.5	658.0	669.9	686.0	696.5	647.0	626.0	674.5	630.0
23. — —30. —	653.0	650.0	674.0	680.5	685.0	710.0	657.5	637.5	689.0	636.0
Forsøgstid.										
30. Decbr. — 6. Jan.	652.9	640.0	668.6	677.2	673.6	706.5	653.6	633.6	686.5	627.9
6. Jan. —13. —	649.7	632.2	665.0	672.2	670.7	699.7	654.7	631.1	683.9	630.0
13. — —20. —	649.0	629.0	653.6	673.6	668.6	693.2	656.8	624.7	679.8	625.0
20. — —27. —	649.7	626.5	655.0	676.8	664.0	691.8	656.5	624.7	680.4	624.3
27. — — 3. Febr.	651.5	631.5	658.6	673.2	651.5	689.3	660.7	618.6	681.5	613.6
3. Febr. —10. —	638.6	626.0	661.8	669.3	647.2	675.0	660.0	611.5	678.6	614.3
10. — —17. —	638.6	628.2	667.5	666.8	639.7	678.6	665.0	610.7	676.8	612.9
17. — —24. —	637.5	613.6	671.8	666.5	636.5	677.5	664.5	608.6	672.5	610.0

24. Febr. – 3. Marts	641.1	614.3	670.7	656.8	637.5	671.8	662.2	617.9	668.2	604.7
3. Marts – 10. –	645.0	620.7	677.9	670.0	638.6	676.5	662.5	626.5	677.9	605.0
10. – – 17. –	639.0	614.7	678.6	661.5	636.5	661.5	654.7	621.8	670.0	600.7
17. – – 24. –	632.9	618.2	675.0	675.7	636.5	663.9	656.1	620.4	677.9	605.7
24. – – 31. –	642.9	625.0	683.6	678.2	637.5	658.6	656.5	623.2	679.7	605.0
31. – – 7. April	640.7	608.2	680.7	659.0	627.2	650.7	635.4	623.2	671.1	600.0
Gennemsnit...	643.5	623.4	669.2	669.8	647.5	678.2	657.1	621.2	677.5	612.8
Overgangstid.										
7. April – 14. April	627.5	613.0	665.0	657.0	622.0	638.5	630.5	626.0	665.0	589.5
Eftertid.										
14. April – 21. April	624.5	605.5	635.0	650.5	624.5	634.5	620.5	615.5	654.0	595.5
21. – – 28. –	632.5	605.5	619.5	647.0	623.5	630.5	619.0	611.5	660.0	590.5
Gennemsnit...	628.5	605.5	627.3	648.8	624.0	632.5	619.8	613.5	657.0	593.0

[Hovedtabel 11. Kemiske Analyser.

	Æggehvidestoffer pCt.	Fedt pCt.	Stivelse pCt.	Sukker pCt.	Cellestof pCt.	Andre organiske Stoffer pCt.	Aske	Vand pCt.
Serritslevgaard 1901–02.								
Majs	9.88	4.85	58.14	—	1.59	9.67	1.34	14.53
do.	9.41	3.89	56.45	—	1.96	6.93	1.90	19.46
Havre	9 88	4.73	39.10	—	12.35	16.26	2.55	15.13
do.	8.69	5.53	38.16	—	12.64	16.43	2.50	16.05
Hakkelse	2.88	2.25	—	—	36.76	35.53	5.04	17.54
Serritslevgaard 1903–04.								
Havre	9.10	4.72	37.96	—	9.19	18.15	2.40	18.48
Barres	—	—	—	7.59	—	—	—	87.95
do.	0.44	—	—	6.95	0.90	3.93	1.01	86.77
do.	—	—	—	7.92	—	—	—	86.94
Hakkelse	2.91	1.67	—	—	36.95	31.35	4.16	22.96
Vilhelmsborg 1903–04.								
Havre	8.50	4.69	38.31	—	8.84	15.09	2.47	22.10
Kaalrabi	0.59	—	—	7.37	—	—	—	86.16
do.	0.48	—	—	7.72	1.24	2.92	0.70	86.94
do.	—	—	—	7.06	—	—	—	87.49
Hakkelse	3.00	1.48	—	—	38.37	32.58	4.27	20.30

Oversigt

over de fra den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles Laboratorium for landøkonomiske Forsøg udgaaede Beretninger.

---

1 (18de fra N. J. Fjord). 1883. a. Maaling af Kraftforbrug ved Burmeister & Wains lille og de Lavals Centrifuger. b. Skumningsforsøg med de samme Centrifuger (Konkurrenceforsøg i Vestervig). c. Almindelige Bemærkninger om Centrifuger. d. Anvendelse af skummet Mælk til Foder for Kalve og Svin. (50 Øre.)

Tillæg hertil.*) 1883. a. Kemisk Sammensætning af nymalket Mælk og skummet Mælk, Kærnemælk og Valle fra danske Mejerigaarde. b. Vanskelighed med at faa Mælk. c. Mælks Næringsværdi (af Panum).

2. (19de fra N. J. Fjord). 1883. a. Fodring af Kalve og Grise med skummet Mælk fra Centrifuge og Bøtter. b. Holdbarhed af centrifugeret og ikke-centrifugeret Mælk. c. Forøgelse af centrifugeret Mælks Holdbarhed ved Opvarmning. (50 Øre.)

3. (20de fra N. J. Fjord). 1885. Is, Bøtter og Centrifuge. Forsøgene udførte paa Tanderup, Ravnholt (med Ryslinge), Lustrupholm og Ladelundgaard. (50 Øre.)

4. 1885. Om tuberkuløs Mælk. a. Undersøgelser angaaende Mælk og Mejeriprodukter af tuberkuløse Køer (af Prof., Dr. med. Bang). b. Kemisk Undersøgelse af Mælken fra Køer med Yverbetændelse (af Prof. V. Storch). (50 Øre.)

5. (21de fra N. J. Fjord). 1885. a. Udtørring af Laboratoriet under dets Opførelse. b. Afkølingsforsøg med Kød af nylig slagtede Kreaturer. (50 Øre.)

6*) (22de fra N. J. Fjord). 1885. Foreløbige Forsøg over Fedmen af og Kontrol med den til Fællesmejerier leverede Mælk.

7. 1886. To Osteudstillingsforsøg med Ost af skummet Mælk fra Is- og Centrifugemejerier (af Prof. V. Storch). (50 Øre.)

8. (23de fra N. J. Fjord). 1886. Afkøling af Smør under dets Henstand i Mejerier og dets Forsendelse med Jærnbane og Dampskibe. (50 Øre.)

9*) (24de fra N. J. Fjord). 1887. Betaling af sød Mælk i Fællesmejerier efter „Forskel i pCt. Fløde" (Differensberegning) (1 Kr.), hvortil slutter sig

Tillæg. 1887. Tabelværk (5 Kr.) med Tavle (2 Kr. 35 Øre) til Brug i Fællesmejerier, særlig hvor man ønsker at betale Mælken efter dens Fedme.

10. (25de fra N. J. Fjord). 1887. Fodringsforsøg med Svin, navnlig over Forholdet mellem Foderværdien af skummet Mælk og Valle samt mellem Korn, Mælk og Valle. (50 Øre.)

11. 1888. Undersøgelser af Hvede og Hvedemel fra Dyrkningsforsøg, iværksatte af det Kgl. danske Landhusholdningsselskabs Hvedeudvalg (af Docent E. Gottlieb). (50 Øre.)

12. 1888. Undersøgelser over Aarsagen til Kværke (af Prof. G. Sand og Lektor C. O. Jensen). (50 Øre.)
13. (26de fra N. J. Fjord). 1888. Bevægelige Forsøgsstationer i Danmark. a. Almindelig Oversigt over Forsøgene 1872—87. b. Fodringsforsøg med Malkekøer i Vinteren 1887—88. (50 Øre.)
14*) 1889. Aarsagerne til Yverbetændelse hos Kvæget (af Prof. Dr. med. Bang). (50 Øre.)
15. (27de fra N. J. Fjord). 1889. Fodringsforsøg med Svin. a. Sammenligning mellem Korn og Oljekager og b. mellem Svin af forskellige Racer. (50 Øre.)
16. 1889. Om tuberkuløs Mælk. a. Undersøgelser over Smitteevnen af Mælk af tuberkuløse Køer og over Varmens Indvirkning paa Tuberkelbaciller i Mælk (af Prof. Dr. med. Bang). b. Undersøgelser over Mælkens Omdannelse ved Yvertuberkulose (af Prof. V. Storch). (50 Øre.)
17. (28de fra N. J. Fjord). 1889. 2det Aars Fodringsforsøg med Malkekøer: Sammenligning mellem Kraftfoder og Roer. (50 Øre.)
18*) 1890. Nogle Undersøgelser over Flødens Syrning (af Prof. V. Storch). (50 Øre.)
19. (29de fra N. J. Fjord). 1890. Fodringsforsøg med Svin. a. Korn, Majs og Rugklid. b. Korn, Roer og Kartofler. c. Svin af forskellige Racer. (50 Øre.)
20. (30te fra N. J. Fjord). 1890. 3die Aars Fodringsforsøg med Malkekøer. Fortsat Sammenligning mellem Kraftfoder og Roer. (50 Øre.)
21*) 1891. Den Koch'ske Lymfe som diagnostisk Middel over for Kvægets Tuberkulose (af Prof. Dr. med. Bang).
22. 1891. Pasteuriseringsforsøgene. a. Bakteriologiske Undersøgelser over visse Mælke- og Smørfejl (af Lektor C. O. Jensen). b. Forsøg med Pasteurisering af sød Mælk og Fløde samt Anvendelse af god Syre som Middel til Bekæmpelse af forskellige Mælke- og Smørfejl og c. Holdbarhedsforsøg med pasteuriseret Mælk (af Overassistent H. P. Lunde). (1 Kr.)
23. 1891. Forsøg med Brødbagning af Rugmel og Hvedemel samt Blandinger af disse. (50 Øre.)
24*) 1891. Fortsatte Forsøg med Tuberkulin (af Prof. Dr. med. Bang).
25. 1892. Undersøgelse af nogle Former af Rødsyge hos Svinet. a. Om Endokarditis hos Svinet (af Prof. Dr. med. Bang). b. Om Knuderosen, tør Hudbrand og Rødsyge (af Lektor C. O. Jensen). (50 Øre.)
26. 1892. Fodringsforsøg med Svin i Aarene 1890—92. a. Korn og Hvedeklid. b. Korn, Runkelroer (og Sukkerroer) samt kemiske Undersøgelser af de til Forsøgene benyttede Foderstoffer (af Prof. V. Storch). (50 Øre.)
27. 1892. 4de og 5te Aars Fodringsforsøg med Malkekøer (1891 og 1892). Sammenligning mellem Korn og Oljekager. (50 Øre.)
28*) 1893. Samlet Beretning om de „sammenhængende Rækker af Smørudstillinger" 1889—1892. (Fortsættes i 33te). (2 Kr.)
29. 1894. 6te og 7de Aars Fodringsforsøg med Malkekøer (1893 og 1894). Sammenligning mellem Korn og Hvedeklid. (50 Øre.)
30. 1895. Fodringsforsøg med Svin i Aarene 1891—94. a. Sammenligning mellem Korn — Roer — Gulerødder (og Turnips). Korn — Oljekager — Roer. Byg og Majs. Dansk og russisk Byg. b. Slagtningsforsøg. c. Kornforbrug til 1 Pd. Tilvæxt, ved svagere og stærkere Fodring, ved Vinter- og Sommerforsøg. d. Fodringsforsøg med store Svin. e. Sammenligning mellem Galt og So. (1 Kr.)
31. 1895. Forsøg med Apparater til hurtig Fedtbestemmelse i Mælk (Babcock's, Gerber's og Lindstrøm's). (50 Øre.)
32. 1895. Syrningsforsøg (Sammenligning mellem Handelssyrevækkere og Kærnemælk fra gode Mejerier). (50 Øre.)

33. 1895. Anden samlede Beretning om de „sammenhængende Rækker af Smørudstillinger“ (Fortsættelse af 28de). (50 Øre.)
34. 1895. Samlet Oversigt over Fodringsforsøgene med Malkekøer 1887—1895. (75 Øre.)
35. 1896. Forsøg med et selvregulerende Pasteuriseringsapparat (af Prof., Dr. med. V. Henriques og Docent V. Stribolt). (50 Øre.)
36*) 1896. Undersøgelser over Konsistensfejl hos Smørret samt over Smørrets og Mælkekuglernes Bygning (af Prof. V. Storch). (2 Kr.)
37. 1897. Forsøg over Foderets Indflydelse paa Smørrets Kvalitet. 1892—96. (1 Kr.)
38. 1897. I. Seruminjektioner som Forebyggelsesmiddel mod Lungesyge hos Hesten, II. Oversigt over den bakteriologiske Afdelings Virksomhed indtil Marts 1897 (af Lektor C. O. Jensen.) (50 Øre.)
39. 1897. 8de og 9de Aars Fodringsforsøg med Malkekøer. Sammenligning mellem Blandsæd og Hvede (1895) og mellem Blandsæd og Melassefoder (1896). (1 Kr.)
40. 1898. En kemisk Prøve til at afgøre, om Mælk eller Fløde har været opvarmet til mindst 80° C eller ikke (af Prof. V. Storch). (50 Øre.)
41. 1898. Sammenlignende Undersøgelser af forskellige Apparaters Anvendelighed til Kontrollering af Mælkens Fedme. (1 Kr.)
42. 1899. Fodringsforsøg med Svin i Aarene 1895—98. Foderværdien af Kaalrabi og Turnips, Sammenligning mellem Hvede og Byg. Foderværdien af forskellige Slags Melassefoder samt Palmekager og Majs med Hensyn til Flæskets Kvalitet. (1 Kr.)
43. 1899. Forsøg med Pasteuriseringsapparater. (1 Kr.)
44. 1899. Undersøgelser over Fedtdannelse i Organismen ved intensiv Fedtfodring (af Prof., Dr. med. V. Henriques og Docent C. H. Hansen.) (50 Øre.)
45. 1899. 11te og 12te Aars Fodringsforsøg med Malkekøer (1898—99). Sammenligning mellem Blandsæd og Majs. (1 Kr.)
46. 1900. Undersøgelser over Smørfedtets Lysbrydningsevne, Jodtal og Indhold af flygtige Syrer (1 Kr.)
47. 1900. Forsøg med Pasteuriseringsapparater (Fortsættelse af 43de Beretning) (1 Kr.)
48. 1901. A. Forsøg over Smørudbyttet ved Fremstilling af vasket fersk Smør i Sammenligning med almindelig salt Smør, samt B. Forsøg over, hvilken Indflydelse Udluftning af den søde Mælk har paa Smørrets Finhed og Holdbarhed. (50 Øre)
49. 1901. Forsøg med forskellige Saltningsmaader for Flæsk. (50 Øre).
50. 1901. Sammenlignende Forsøg med Afkøling af Jærnbanevogne ved Hjælp af Is eller Ammoniak. (50 Øre).
51. 1902. Fortsatte Forsøg med forskellige Saltningsmaader for Flæsk. (1 Kr.)
52. 1902. Om Rødsygebacillens Forekomst paa Slimhinderne hos sunde Svin. (1 Kr.)
53. 1902. Kort Meddelelse om Fodringsforsøgene med Malkekøer 1900—01 samt Redegørelse for Laboratoriets Standpunkt til forskellige omdebatterede Spørgsmaal Forsøgene vedrørende. (50 Øre).
54. 1902. Forsøg med Lysanlæg i Mejerier. (1 Kr.)
Extra. 1903. Nogle Undersøgelser over Nedarvning og Variabilitet hos Havre af Assistent A. V. Krarup. (50 Øre).
55. 1904. 13de og 14de Aars Fodringsforsøg med Malkekøer. Forsøg over Roetørstoffets Foderværdi for Malkekøer. (1 Kr. 50 Øre).
56. 1905. Undersøgelser over forskellige Metoder til Fedtbestemmelser i Mælk samt om Mælkens Renskumning ved forskellige Temperaturer. (50 Øre).
57. 1905. Forsøg med Udluftning af Fløde med Ulanders Mælkerenser og med Disbrowkjærnen. (50 Øre).

58. 1905. Den kemiske Analyse af Foderstoffer og dens Forhold til Fodringsforsøgene (af Prof. V. Storch). (2 Kr.)
59. 1905. Indberetning til Landbrugsministeriet om Laboratoriets Fodringsforsøg med Malkekøer. (2 Kr.)
60. 1906 Forsøg med at bestemme Æggehvideminimum i Malkekøernes Foder. (Fortsættes i 63de Beretning). (3 Kr.)
61. 1907. A. Forsøg med Ostning af pasteuriseret Mælk og B. Fortsatte Undersøgelser over Metoder til Fedtbestemmelser i Mælk. (1 Kr.)
62*) 1907. Bestemmelse af Vandindholdet i Smør (50 Øre).
63. 1907. Fortsatte Forsøg over Æggehvideminimum i Malkekøernes Foder (Fortsættelse af 60de Beretning). (2 Kr.)
64. 1908. Sammenlignende Forsøg med Svin af forskellig Afstamnig. (2 Kr.)
65. 1909. Fodrings- og Nedkulingsforsøg med Sukkerroeaftald. (50 Øre.)
66. 1909. 1) Kvægets smitsomme kroniske Tarmbetændelse (af Professor B. Bang). 2) Om Anvendelse af Tuberkulin af Fjerkrætuberkelbaciller som digagnostisk Middel mod Kvægets kroniske smitsomme Tarmbetændelse (af Assistent O. Bang). (1 Kr.)
67. 1909. 1ste Beretning om sammenlignende Forsøg med Svin fra forskellige Avlscentre. (1 Kr.)
A. Paa Elsesminde ved Odense med Svin fra fynske Centre.
B. Paa Rodstenseje ved Odder med Svin fra jyske Centre.
68. 1910. Forsøg med Malkemaskiner (Lawrence-Kennedy-Gillie). (1 Kr.).
69. 1910. Forsøg med Paraffinering af Ost. (50 Øre).
70. 1910. Sammenlignende Forsøg med Centrifuger. (2 Kr.)
71. 1910. A. Forsøg med Opvarmning af sød Mælk og Fløde til 120 à 130° C. B. Forsøg med Aktieselskabet Titans nye Centrifuge. (50 Øre.)
72. 1910. (Nærværende Beretning). (75 Øre).

Forud for de ovenfor opførte 72 Beretninger fra Laboratoriet gaar følgende 17 Forsøgsberetninger fra N. J. Fjord, hvilke findes trykte i Tidsskrift for Landøkonomi de Aargange, der nedenfor er angivne:

1*) (1867). Varmegrad i det Indre af store Stykker Kød under dets Kogning.
2. (1868). Kogning i Hø (50 Øre).
3*) (1870). Kogning i Dampkogekedler.
4*) (1870). Kogning i store indmurede Kedler
5*) (1872). Vanddampe som Opvarmningsmiddel i Mejerier.
6*) (1875). Regnmaaleres Konstruktion og Opstilling.
7*) (1875). Opbevaring af Is og Sne.
8*) (1876). do. do. (særlig Sneforsøg).
9*) (1877). Forskellige Svalekummer; Afkølingens Hurtighed i forskellige Spande; de første Kærningsforsøg.
10*) (1877). Smørudbytte ved forskellig Skumningstid og i forskellige Spande samt ved forskellig Afkøling med Is og Vand.
11. (1878) Opbevaring og Anvendelse af Is og Sne til Mejeribrug (50 Øre)
12*) (1879). Spredte Vinterforsøg over Smørudbytte ved Centrifuger
13*) (1880). Loven for Svind i Ishuse. Temperaturforandringer i Smør. Varme i Jærnbanevogne. Varme i Dampskibsrum.
14. (1881). Centrifugeforsøg (Lefeldt og Nielsen & Petersen). Centrifuge at Is — Bøtter (Rosenfeldt). Kørsel, Henstand, Afkøling, Opvarmning — den søde Mælk (50 Øre).
15*) (1881). Centrifuge, Is, Bøtter og Kærning af Mælk. Centrifuger (Nielsen & Petersen's og de Lavals) drevne ved Dampkraft og Hestekraft. Centrifugens sidste Indhold (Nielsen & Petersen's og Lefeldts) Sugning af Fløde og Mælk.

16. (1881). Smørudbytte ved forskellige Mejerisystemer af Mælk fra Køer af forskellige Racer: A. Angelsk og jysk Race. B. Korthorns og jysk Race (50 Øre).

17*) (1882). Centrifuge, Is, Vand, Bøtter, Kærning af Mælk (Ourupgaard). Sammenlignende Centrifugeforsøg (Burmeister & Wain's, Nielsen & Petersen's og de Laval's). Forskellige Forsøg med Centrifugedele: Tilstrømningstragt, Stigerør; Kraftmaalinger m. m. Afkølingsapparat for Fløde.

Extra-Nr.: (1883). Cooley's Undervandssystem

De foran med * mærkede Beretninger er udsolgte. Alle de øvrige kan faas i Boghandelen. (I Kommission hos August Bang, København).